

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

Uredništvo in upravniški prostori:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVII Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1932, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., SREDA, 7. MARCA (MARCH 7), 1945 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 47
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Rusi bombardirajo predmestja Stettina!

Ameriške čete čistijo Kolin, četrto največje nemško mesto. Nemci razdejali most Hohenzollern na reki Reni v osrčju mesta. Zavezniški ubili in ujeli 100,000 sovražnikov v ofenzivi ob Reni.—Rusi okupirali Stargard, trdnjasko mesto pred Stettinom, in čez 150 naselbin v Pomeraniji ter potisnili v past nemško silo okrog 200,000 mož. Sovjetske sile uničujejo ostanke nemških divizij.—Čez 215,000 Japoncev padlo v bitkah z Američani na Leytu in Luzonu. Pomorščaki kontrolirajo štiri petine otoka Iwa

MOSKVA, 6. marca.—Topniški oddelki prve ruske armade, katere poveljnik je maršal Gregorij K. Žukov, bruhajo izstrelke na predmestja Stettina, nemške mornarične baze ob ustju reke Oder. Oklopne kolone te armade se bližajo Stettinu z dveh strani in izgleda, da bo kmalu obkrožen.

Pariz, 6. marca.—Oklopne in pehotne kolone prve ameriške armade so udrle v Kolin, četrto največje nemško mesto, s severne, južne in zapadne strani. Pričakuje se, da bo Kolin kmalu v ameriških rokah.

Poročila trdijo, da Nemci beže čez reko Reno. Razdejali so most Hohenzollern na tej reki v osrčju mesta. Nemška vojaška posadka okrog tisoč mož se je umaknila v stari del Kolina, ki obsega le 25 kvadratnih milj. Kolin je zavil v dimu masnega topniškega bombardiranja.

Tri divizije prve ameriške armade čistijo Kolin. Odpor s strani Nemcev je neznaten, kar dokazuje, da ne izpopolnujejo Hitlerjevega povelja o obrambi mesta do zadnjega moža. Kolin je imel v normalnih časih 768,000 prebivalcev. V mestu je veliko izdelovalno orožje za nacijsko vojno mašino. Zdej se civilisti skrivajo v kletah ali pa beže v kraje, katere drže ameriške čete noseči s seboj osebno imetje.

Nemci so razbili eden most pri Duesseldorfu in tri pri Duisburgu, kjer je v ofenzivi deveta ameriška armada. Kolone te armade so okupirale Homberg, kjer so oljne tovarne, in invadirale Rheinberg. Nemci so razdejali tudi mostove med Bonnom in holandsko mejo z izjemo enega pri Weselu in s tem zapečatili usodo čez 50,000 vojakov, ki se nahajajo na zapadni strani Rene.

Prva kanadska armada je zasedla mostiče pri Reesu, enajst milj severozapadno od Wesela, mesta v Porurju, deveta ameriška armada pa Orsoy, pet milj severno od Homberga. Ostanke nemške sile so stisnjeni v deset milj dolgem in šest milj širokem pasu ozemlja. Ameriške in kanadske čete kontrolirajo 90 milj dolgo linijo ob reki Reni med Kolinom in holandsko mejo.

Zavezniški stan sodi, da so Nemci izgubili najmanj 100,000 vojakov v bitkah ob reki Reni. Vprašanje je, ali bodo sploh mogli preprečiti prehod zavezniških silam na vzhodno stran te reke.

Kolone prve ameriške armade so udrle v Kolin po okupaciji Weidena, Widdersdorfa in Lovernicha. Na južnem koncu fronte so Američani zasedli Euskirchen, omrežje osmih cest in trah železnice, in Schwarzmaar, pet milj zapadno od Bonna.

London, 6. marca.—Rusi so okupirali Stargard, trdnjasko mesto pred Stettinom, in čez 150 naselbin v kotu Pomeranije na vzhodni strani Stettinskega zaliva ter potisnili v past nemško silo okrog 200,000 mož.

Ruski topovi že bruhajo izstrelke na Stettin, ki leži 67 milj severovzhodno od Berlina. Oklopne kolone se bližajo Alt-

General Roatta pobegnil iz ječe

Zavezniški vojniki in policija ga iščejo

Rim, 6. marca.—General Mario Roatta, bivši šef italijanskega generalnega štaba pod Mussolinijevim fašističnim režimom, je pobegnil iz vojaške bolnišnice jetnišnice Regina Coeli, v kateri se je nahajal v teku obravnav. On je obtožen vojnih zločinov.

Zavezniški vojniki in italijanska policija iščejo ubeglega generala v vseh krajih osvobojene Italije. Premier Ivanoe Bonomi je sklical izredno sejo članov svojega kabineta, na kateri so razpravljali o begu generala

Mnenje prevladuje, da so generalu omogočili beg iz bolnišnice visoki vojaški častniki, policija in prominentni politiki.

Policija je aretirala Ines Mancino, ženo ubeglega generala, ki je bila v bolnišnici, ko je Roatta izginil. Italijanski notranji minister je razpisal nagrado milijon lir (okrog \$10,000) za prijete generala.

Obravnava proti generalu se nadaljuje v njegovi odsotnosti. Prosekutor zahteva dosmrtno ječo za generala. Roatta je prej pred sodiščem zanikal obtožbo, da je fašist in trdil, da ni prežet s predsodki.

Stettinius pojasnil volilno formulo

Priprave za konferenco v San Franciscu

Mexico City, 6. marca.—Ameriški državni tajnik Edward R. Stettinius je potolažil reprezentante latinskih republik, ko jim je pojasnil volilno formulo in načrte glede ustanovitve mednarodne organizacije za vzdrževanje in zaščito miru po zaključitvi sedanje vojne. Ti načrti in volilna formula so bili osvojeni na konferenci med Rooseveltom, Stalinom in Churchillom v Jalti na Krimu.

Stettinius je dejal, da na podlagi volilne formule ne more noben član zaščitnega sveta glasovati o zaključkih, nanašajočih se na mirno izravnavo spora, v katerem je prizadeta država, katero član reprezentira. Vsi reprezentanti se morajo zediniti pred sprejetjem zaključka o uporabi obojestrane sile.

Ezequiel Padilla, mehiški zunanji minister, je v imenu vseh latinskih republik pozdravil volilno formulo in jo označil za demokratično.

Ameriški državni tajnik je omenil priprave za konferenco Združenih narodov v San Franciscu, Cal., ki se prične 25. aprila. Dejal je med drugim, da bodo načrti glede ustanovitve mednarodne organizacije, sprejeti na konferenci v Dumbarton Oaksu, glavni predmet diskuzije. Vse države bodo imele besedo in bodo lahko pojasnile svoje stališče.

Stettinius je izrekel obžalovanje, ker se Francija ni odzvala vabilu, naj se pridruži sponzorjem konference v San Franciscu. Ona bo vseeno poslala delegate na konferenco. Vabilo glede udeležitve konference so izdale Amerika, Velika Britanija, Rusija in Kitajska. Stettinius je zagotovil latinske republike, da bodo imele zadostno predstavnost na konferenci Združenih narodov v San Franciscu.

Francoska začasna vlada, katere predsednik je general Charles de Gaulle, je namignila, da se ne strinja s predlogom, naj načrti, osvojeni v Dumbarton Oaksu, tvorijo osnovo diskuzij na konferenci v San Franciscu.

LONDONSKI LIST O BODOČNOSTI AVSTRILJE

Klerikalci za restavriranje monarhije

PROBLEM ZAHTEVA POZORNOST

London, 6. marca.—List Manchester Guardian je objavil uvodnik, v katerem razpravlja o bodočnosti Avstrije v Evropi in njenih problemih.

"Problem Avstrije je prav tako važen kot problem Nemčije," pravi uvodnik. "Dunaj tvori prehod iz zapadne v vzhodno Evropo in ne sme priti v roke agresivne sile. Zavezniški so to dejstvo priznali. Dunaj ne sme priti v nemške roke. Avstrijski klerikalci so za restavriranje habsburške dinastije in imajo oporo pri Vatikanu. Pozabiti tudi ne smemo, da je dunajski kardinal Innitzer pozdravil Hitlerja 1. 1938."

Uvodnik dalje trdi, da bi restavriranje monarhije, če se bi omejilo na nemško Avstrijo, pomenilo odvisnost od Nemčije. Restavriranje avstrijskega cesarstva, kakršno je bilo pred prvo svetovno vojno, je izključeno. Čehi, Slovenci in Hrvati so bili vedno zapostavljeni pod avstrijskim cesarstvom. Ako bi se Habsburžani usidrali na Dunaju, bi bila neodvisnost Čehoslovakije in Jugoslavije v stalni nevarnosti.

"Klerikalci in krišćanski socialisti v Avstriji so imeli priliko za demonstriranje svojih sposobnosti pod Dollfusom in Schuschniggom," pravi Manchester Guardian. Ustvarili niso ničesar in sploh niso bili obramba proti nemški agresiji. Na drugi strani pa so socialni demokrati čuvali avstrijske republike. Dunaju so dali najboljšo administracijo. Današnja Evropa nima vere v prerojenje Nemcev in ne bo zapala Dunaja niti demokratičnim elementom. Avstrija nima danes notranje vzmeti za svoj podvig in neodvisnost. Lahko govorimo o neodvisnosti Čehoslovakije, Jugoslavije, Holandije in Norveške, ne pa o neodvisnosti Avstrije."

Shaw kritizira obsodbo pesalke

London, 6. marca.—George Bernard Shaw, sloviti pisatelj in satirik, je kritiziral obsodbo pesalke Elizabeth Jones v smrt na vešalih. Dejal je, da je obsežneje primitivno in da bi avtoritete lahko končale njeno življenje na drugačen način. S pesalko vred je bil obojen v smrt ameriški vojak Karl Kustav Hulten, ker sta skupno oropala in umorila nekega voznika taksija.

Katoliški nadškof se zavzel za Poljake

London, 6. marca.—Katoliški nadškof Bernard Griffin se je zavzel za Poljake in obdolžil sovjetsko Rusijo, da jim je storila veliko krivico. Na Poljake je apeliral, naj dajo sovetom priliko za popravo krivice. Griffin je dejal, da vidi možnost razkora med Rusijo in zapadnimi demokracijami. Če pride do razkora, bodo vse žrtve v petletni vojni zaman.

Senator Vandenberg se udeleži konference

Washington, D. C., 6. marca.—Senator Vandenberg, republikanec iz Michigana, je sprejel Rooseveltovo povabilo, naj bo eden izmed ameriških delegatov, ki se udeležijo konference Združenih narodov v San Franciscu, Cal., prihodnji mesec. Povabilo je sprejel po izmenjavi pisma z Rooseveltom.

Domače vesti

Zborovanje JPO-SS in SANS
Chicago. — Prihodnji petek, 9. marca, se vrši seja gl. odbora JPO-SS, ki ga tvorijo zastopniki slovenskih jednot in drugih centraliziranih organizacij. Na dnevnem redu bo vprašanje združitve pomožnega dela pod okriljem jugoslovanske pomožne akcije — WRFASSD z glavnim uradom v New Yorku. Seja se vrši v gl. uradu SNPJ. Drugi dan, v soboto se pa vrši letno zborovanje eksekutive in širšega odbora SANSa v Bergerjevi dvorani. S tem se omogoči vsem zunanjim članom, ki so v odboru obeh organizacij, da rešijo oboje z enim potovanjem.

Poroča
Chicago.—Poročila sta se Helen Golob in Manuel de Tineo. Nevesta je članica društva št. 559 SNPJ. Njen bivši dom je bil v La Salle, Ill. Zenin je graduat čikaške univerze, kjer je prideljen medicinskemu raziskovalnemu štabu. Obilo sreče!

Padla v vojni
Ely, Minn. — V akciji na Pacifiku je bil ubit Joe Kochevar, star 20 let. Služil je na letaloznosc Ormandy Bay. Tukaj zapuščila sestra Frances Prijatelj. Na fronti v Nemčiji pa je bil ubit Pfc. John Shober, sin družine Frank Shober in član ABZ.

Nov grob na zapadu
San Francisco, Cal.—Za pljučnico je 21. febr. umrl John Gorse, star 62 let in doma od Ljubljane. Bil je član društva 304 SNPJ.

Pogrešan v vojni
Franklin, Kans. — Družina Stefan Zemljak je bila obveščena od vojne oblasti, da je od 19. dec. pogrešan v Luksemburgu njen sin Sgt. Anton Zemljak, član društva 92 SNPJ iz okroških let. K vojakom je šel februarja 1942 in preko morja januarja 1944.

Nov grob v New Yorku
New York. — V bolnišnici na Welfare Islandu je umrla radi vredenice Evgenija Flaskan, sestrničnica Ignaca Hudeta, urednika Glasla Naroda, ki je tudi v bolnišnici že tri tedne. Doma je bila iz Bele Krajine, odkoder je prišla v New York pred 30 leti. Starja je bila 54 let. Zapuščila sina (v vojni v Italiji), tukaj pa dve sestri.

Nov grob v Ohiju
Madison, O. — Tukaj je umrla Jennie Zakrajšek, stara 70 let, doma iz fare Rob pri Velikih Laščah. Zapuščila moža, tri sinove in dve hčeri.

Iz Milwaukeeja
Milwaukee. — V West Allisu je 21. febr. umrl Joseph Goršin, star 65 let. Poleg žene zapuščila hčer in sina (v vojni na Pacifiku). — Poročila sta se Arnold Love in Elizabeth Veranich. — Vile rojenice so se oglašile pri družinah Edward F. Lesnik, kjer so pustile sinčka, in pri Albertu Trebcu, kjer so pustile hčerko.

Iz Clevelanda
V bolnišnici Glenville se nahaja Mary Belaj, žena trgovca Franka Belaja. — Mary Unetič iz Euclida je prejela obvestilo, da je bil njen mož Pvt. Frank J. Unetič ubit na zapadni fronti 1. febr. Prvotno poročilo se je glasilo, da je pogrešan. Star je bil 35 let, pri vojakih od avgusta 1943 in preko morja od lanskega februarja. Poleg žene zapuščila starše, dva brata (enega na Long Islandu, N. Y., drugega pri mornarici na Pacifiku) in dve sestri. — Pri družini Romeo Gregorie v Collinwoodu so se oglašile vile rojenice in pustile sinčka.

Znižanje produkcije vojnega materiala

Ottawa, Kanada, 6. marca.—C. D. Howe, minister za rekonstrukcije, je naznanil, da so se člani skupnega produkcijskega odbora izrekli za znižanje produkcije vojnega materiala za 35 odstotkov po porazu Nemčije. Odbor tvorijo reprezentanti Kanade, Velike Britanije in Amerike.

IZJAVA REV. ČERNEGA PO POVRTAKU V AMERIKO

(Rev. James Černe, bivši župnik v Sheboyganu, ki je odšel tik pred vojno v stari kraj, zadnji dve leti pa je bil v nemškem ujetništvu, se je te dni vrnil v Ameriko s švedskim parnikom Gripsholmom in se začasno nastanil v Milwaukeeju. Po svojem prihodu je podal izjavo, v kateri slika razmere in osvobodilno borbo v starem kraju. Izjava govori sama zase in bo gotovo zanimala tudi vse čitatelje Prosvete.—Ured.)

Srečno pozdravljeni!
Pet let sem preživel v Evropi; tri leta med gorenjskimi kmeti, malone dve leti v jetniškem taboru na Nemškem. Najlepši dnevi so bili med Gorjanci, kjer ni ne zvijač in ne zavijan, kjer beseda pove isto, kar je v arcu. Takole bi vam spregovoril danes stari očaj izpod Triglava, mož, ki ni nikdar v svojem življenju trgal hlač po šolah, če bi imel priložnost stopiti pred ameriške Slovence: Ne mudrite več, kot se spodobi! Domovina je danes zaslužjena; pribita na križ trpi in krvavi, med tem ko se vi na svobodnih tleh pričakate med seboj dostikrat za oslovsko senco. Že po zadnji vojni vam je bilo povedano dosti jasno, da od samih navetov in modrovanja se nihče ne more nastiti. Poslijte nam obleke in hrane. Vsa politika ameriške Slovenije ne bo nasitila enega samega lačne želodca in tudi ne pokrila enega samega nagega telesa. Bodočnost, pravi razvoj in rešitev naših težav zavisi popolnoma in edino od našega poštenega in preprostega naroda v domovini.

Ko vsa bila v zaporu v Begunjah z dr. Milanom Cundrom, profesorjem medicinske fakultete na ljubljanski univerzi, je spregovoril nekoč sledeče pomembne besede: "Naš narod kot tak je zdrav, delaven in pošten. Kar se pa tiče njegove inteligence, je skrajni čas, da pokleknemo pred ta narod, obžaluje svoje grehe iz preteklosti in trdno sklene delovati v bodočnosti za dobrobit svojega naroda." Mož je poznal resničen položaj domovine in govoril resnico.

Takoj po razsluži Jugoslavije se je začel glas Mihajloviča in njegove uporne vojske po celnem Balkanskem polotoku. Njegov ime je oznanjevalo upanje in rešitev Jugoslavije. Nesmrtno je imelo ostati njegovo ime; da se ni naslanjal na direktive londonske vlade, katere namen vseskozi je bil nadaljevati načrt velikosrbske politike. To politika, grda od skrajnih mej, je upropastila Jugoslavijo; preje ali sleje je morala iti v franže. Vojna je samo pospešila ta korak in pokazala narodu vso gnjilobo, korupcijo in izkoriščevanje. Na Gorenjskem ni bilo nobene vojaškega oddelka ob času nemške okupacije, meje so bile nezastražene. Ker ni bilo niti policije, je v začetku preobrta morala vsaka občina sama skrbeti za red in mir. Tako so prišle k življenju vaške straže. Narod se je izkazal ob tej priliki, da zna voditi samega sebe in ubogati.

Diktatorja Hitler in Mussolini sta sklenila, da zasede Nemčija celo štajersko ozemlje, Italija pa Kranjsko. Tri dni so se tresli Lahi, predno so prekoračili s svojo zmagoslavno vojsko mejo pod Korenom. Brez vsake zapreke so cincali zmagoslavno po savski dolini proti do Jesenic. Lukman, brat predsednika Kranjske industrijske družbe na Jesenicah, je pohitel v Celovce in naznanil tam Nemcem, da Kranjci ne marajo za Labe. Tako je pospešil prihod Nemcev na gorenjska tla. Pribiteli so čez Ljubelj na motornih kolesih in razobesili svoje zastave po mestu Kranju, še predno so Italijani zagledali Radovljico. Po dogovoru so končno Nemci zasedli celo gorenjsko stran doli do Ljubljane. Za nameček so si privoščili tudi Litijo in Kostanjevico na Dolenjskem.

Večina Slovencev je pričakovala, da bodo Nemci vsaj toliko dostojni kot nekdanja Avstrija. Oči so se kmalu odprle. Na Stajerskem so izselili cele vasi in naseljevali Nemce. Na Gorenjskem je močila nedolžna kri kamenita tla. Samo v občini Gorje je bilo v šestih mesecih več žrtev kot jih je požrla prva svetovna vojna v štirih letih. Ta kri je poklicala v življenje ostanke jugoslovanske vojske v kamniških planinah, pri Blegasu nad Škofjo Loko in Jelovci nad Radovljico. Imenovali so jih deloma šumarje, deloma gošarje v početku. Takoj od početka se je videlo, da so dobro organizirani, ker so jih vodili častniki jugoslovanske vojske. Šumska uprava, skrivna oblast, ki je delila dobro za dobro in gorje za slabo, je nastopila v deželi in jasno pokazala, da Nemec nikakor ni edini gospodar v deželi.

Gošarji in šumarji so si nadeli te-le važne naloge: zadrževati prevoz nemških sil in privjaniti skozi slovensko zemljo; braniti odvoz lesa, živine in hrane iz Slovenije. Njihovo geslo, nabito na vseh javnih prostorih, se je glasilo: Borimo se za našo zemljo! Iztrebimo vse izdajalce in prelivealce nedolžne krvi! Nemci naj očistijo svoje polje sami. Gorje izdajalci!—Nemci, katerim se je vedno mudilo naprej, so morali držati velike posadke po celi deželi zaradi šumske oblasti. Poleg tega so upoštevali šumsko oboroženo silo v toliko, da se niso upali klicati gorenjskih fantov v vojaško službo, medtem ko so pobrali na Štajerskem vse, kar jim ni pobegnilo v kamniške gore in v gozdove od dneva Anschlusa.

Naravnost obudovanje vredna je hladnokrvnost naroda v teh burnih dneh. Uboji in umori so bili na dnevnem redu. Enkrat je tekla kri na eni strani, drugič na drugi. "Preveč je govoriti!", so ljudje navadno rekli; ali pa na kratko: "Prav se ni obrnil." Nemci so pokopavali svoje žrtve in somišljenike s paradami in govori, in sami potrjevali s svojimi nastopi, da ima šumska uprava dobra ušesa, bistre oči in mirno, pa težko roko na razpolago.

Dajmo našim šumarjem čast, katera jim po vsaj pravici gre! Po dveh letih nemške okupacije ljudje niso mogli navesti niti enega slučajja krivice ali pa nedolžne smrti od strani gošarjev. Narod je odobral njih delovanje in se zavedal, da ne morejo živeti od zraka; na skrivaj jih je podpiral. Seveda, veliko mladost, ki so bile vnete z dušo in telesom za domovino, bi bilo prihranjenih, da se niso ozirali na sladke besede in obljube iz Londona, in na bobnanje ljubljanskih frakarjev.

Kaj pa bela garda? V življenje jo je poklicala italijanska vlada za policijsko službo in za svojo sebične namene. Po razpadu Italije je vzela nemška vlada v svojo službo gardiste in jih pomešala s hrvaškimi ustaši. Ljudstvo jih je gledalo po strani in jih sovražilo. Ker Nemci niso mogli in se niso upali preganiti gošarjev, pred katerimi so imeli velik respekt, so pošiljali gardiste v ogenj. Tako sta nastopila brat proti bratu, po strogo nemškem receptu. Kri je tekla in teče še danes in kriči k nebu za maščevanje. Zaradi nezdrave politike v Ljubljani in Londonu je prišlo (Dalje na 2. strani)

Izjava rev. Cerneta po svojem povratku v Ameriko

(Nadaljevanje s 1. strani)

na površje partizanov, ki je združilo vse odporne sile v osvobodilni fronti. Število borcev je naraslo skokoma, kaj se je napravila zveza z oddelki partizanov po južnih delih Jugoslavije. Mihajlovičeva zvezda je zašla in Tito je stopil na njegovo mesto.

Vsak gorenski kmetič ve danes, da je edina rešitev naroda danes v večji in močnejši Jugoslaviji, ki naj bo enakopravna, federativna država vseh balkanskih Slovanov. Tudi to ve vsak, ki ima le količjak soli v glavi, da je tako rahnemu narodu kot smo Slovenci, nemogoče dočrati tisočletno stremljenje brez guske pomoči. Na cepljenje las, na ideologijo in strahove se naš kmet ne ozira. Krhava realnost je tukaj in treba je z njo računati. Zato on pravi na vsak ugovor: "Vsak lahko zabavlja in podira, zida pa le oni, ki je velik in močan. Da si priborimo 'staro pravdo', bo treba težke roke, ki bo vezala nas magari če treba s silo, dala zaslonbo v bodočnosti, in udrtjala po prstih zemlje lačne sosedo. Tako roka ima pa danes na svetu le en človek, namreč 'stric Joža'."

Tako modruje danes naš gorenski kmet. Jaz sem, na mnoga vprašanja, samo posnel njegove misli in besede in jih danes ponavljam v poduk in izobrazbo svojemu narodu v Ameriki. Rev. James Černe.

RAD BI IZVEDEL

za moje prijatelje in znanec. Sedaj sem se naselil tukaj za stalno in kdor želi me lahko obišče. Po domače sem Franc Pavlič, doma od Novega Mesta, na Dolenskem. Moj naslov je: Frank Paulic, 25231 Euclid Ave., Euclid, 17, Ohio.

Ustavite tisto srbečico

BRAXON PASTE je koristno zdravilo za srbečico, ki je v drugi manjše kožne srbečice. Da takojšnjo pomoč srbečo kožo. Brez duha, brezmadežna in ne zahteva nobenih obvez. Pošljite en dolar ali \$1.75 za dvojno velikost, na BRAXON CO., Dept. P., 322 So. Clark st., Chicago, Ill. in mi vam pošljemo to, poštino prosto. Povrnitev denarja jamčena.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

NA NOVO SO SE NAROCILI NA DNEVNIK PROSVETO

- Peter Prasnikar, Georgetown, Illinois; Joe Gregorich, Peru, Illinois; Agnes Sone, Detroit, Michigan; Joseph Vodovich, Mentmore, New Mexico; Anthony Zupancic, Fly Creek, New York; Mike Gole, Cleveland, Ohio; Frank Klemencic, Cleveland, Ohio; Frank Kranjc, Cleveland, Ohio; Anton Zupancic, Cleveland, Ohio; Mett Abramovich, Euclid, Ohio; Joseph Mauri, Milwaukee, Wisconsin; Mary Pezar, Milwaukee, Wisconsin.

"PROLETAREC"

Socialistično-delavski tednik Glasilo Jugoslovanske soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol, \$1 za četrt leta. NAROCITE SI GA! Naslov: PROLETAREC, 2361 South Lawndale Avenue, CHICAGO 23, ILL.

FATSO... WHOOO! BE SURE YOU TAKE YOUR USED FAT TO THE BUTCHER

NOVOPRISTOPLI ČLANI

Table with columns: Lodge No., Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

VLOGE

v tej posojilnici varovane do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C. Sprejemamo osebne in družinske vloge LIBERALNE OBRESTI. St. Clair Savings & Loan Co., 235 St. Clair Avenue - Mend. 5870 CLEVELAND, OHIO

V NAJEM SE ODDA

V najem se bodo oddali dne 1. maja 1945 gostilniški in stanovanjski prostori v Slovenskem Narodnem Domu v La Salle, Ill. Za pojasnila pišite (v angleškem jeziku) ali se pa osebno oglasite do 5. aprila pri tajniku na naslov: Frank Gregorich, 319-9th Street, La Salle, Ill.

NADUHA

AKO TRPIŠE VSELED BRONHITNE NADUHE PAROXYSMA, kašlja, piskanja v prsih-tedaj pišite po st. rishano, brezplačno poskušano ponudbo. Še posebno nas zanimajo "brez pomočni" slušaji. WACOR, 223-W State Life Bldg. Indianapolis, 4, Ind.

DELO DOBE

HIŠNICE

"JANITRESSES"

Zenske za čiščenje Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer. Voljno nujna industrija. Rabimo tudi pomočnice v jedilnici. VPRAŠAJTE pri ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY "EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKO Street Floor 309 W. Washington Street

E. S. WATKO

Funeral Director Office & Chapel 958 E. Grand Blvd. - Tel. PL. 0222 DETROIT Member of Young Americans #564 SNPJ REASONABLE PRICED FUNERALS

"PROLETAREC"

Socialistično-delavski tednik Glasilo Jugoslovanske soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol, \$1 za četrt leta. NAROCITE SI GA! Naslov: PROLETAREC, 2361 South Lawndale Avenue, CHICAGO 23, ILL.

FATSO... WHOOO! BE SURE YOU TAKE YOUR USED FAT TO THE BUTCHER

Table with columns: Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

Slovenski združni pogrebni zavod

(The People's Undertaking Co.) Frontenac, Kansas TELEFON 8042 "day or night"

Razni mali oglasi

"LINO TYPE OPERATOR" Delo dobi Slovenec črkostavec na stroju. Za pojasnila prijavite se osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarska S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

HIŠNICE

"Janitresses" Najvišja plača. Oglasite se na: MADISON TERMINAL BLDG. 9 So. Clinton St. Mr. Jensen, Superintendent

Pomočnik v pekarni

Dobra plača Stalno delo po dnevu Reuter's Bakery 7177 W. Grand-MERrimac 8723

"MOLD MAKERS"

Izkušeni izdelovalci metalnih in lesenih modelov. Stalno delo, najvišja plača. SHERIDAN ELECTRO CORP. 2850 So. Michigan

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS 1:30-4 P. M. Except Wed. and Sun. 6:30 to 8:30 P. M. Except Wed., Sat. and Sun. Residence: 2218 S. Ridgeway Ave. Phone Crawford 9446 IF NO ANSWER-CALL AUSTIN 5700

COOK COUNTY DISTRIBUTORS

1340 West 63rd Street Chicago, Ill. NAJVEČJA ČIKASKA RAZSTAVNA SOBA AVTOMOBILOV obsega en celi blok 500 kar na izbiro-na prodaj Vse kare predelane in popravljene od bumperja do bumperja od izkušenih mehanikov. Ne potrebujete "Priority" in so kot nove. KUPITE TUKAJ-MI JIH IMAMO. KATEREGAKOLI IZDELKA SI ŽELITE-VSEH MODELOV Nizek odplačni načrt. Vaša kara mogoče odplača prvo naplacho. Mi plačamo najvišjo ceno za vašo karo. Na željo pride naš zastopnik na vaš dom, prodajalno ali v garažo. Brez izjeme kje živite, se vam bo izplačalo, da še danes ogledate to veliko COOK COUNTY DISTRIBUTORS razstavo-in zapomnite, ne dajte se od nikogar pregovoriti-je samo ena COOK COUNTY DISTRIBUTORS in nahaja se na: 1340 West 63rd Street CHICAGO Odprto vsak dan do 9. ure zvečer, ob nedeljah pa do 7. ure zvečer.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena soproga in mati PAULINA ROPE Umrla je 18. februarja 1945 v Braddocku, Pa. General bolnišnici, pet dni po operaciji. Rojena je bila 25. januarja 1892 na Korotkem v Avstriji. V Ameriko je prišla leta 1903 in sicer v Pennsylvania. Pogreb se je vršil iz Rillitona, Pa. na Irwin pokopališče po katoliškem obredu z mašo sodučinic v Immaculate Conception cerkvi. Irwin, Pa. Cerkevne obrede je opravil Rev. Alphonso G. Mihm. Pokojnica je bila blaga, dobra soproga in mati svojih otrok. Mi je bomo teško pogrešali. Bila je članica druž. št. 63 SNPJ v Rillitonu, Pa. Na tem mestu se zahvalimo družini za krasne cvetice, nošicem krste in vsem, ki ste čuli in jo obiskali ob mirivskem odru in v boleznih. Lepa hvala vam vsem, kateri ste nam pomagali na kakršnekoli način in nas tolažili ob urah težke žalosti. Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje, ter vsem, ki ste jo spremlili na mirodvor; ravno tako tudi vsem, ki ste vozili in dali avtomobile brezplačno na razpolago. Še enkrat naša iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste nam dobrega storili. Ti pa, draga žena in dobra, ljubša mati počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja.—Žaljujči ostali: Peter Rope, soproga; sinovi Pete (doma), Cpl. Josip in Cpl. Josip (oba pri letalski sili in še nad eno leto v Angliji); mrs. Pauline Burtani in mrs. Frances Ray, hčeri na Irwinu, Pa.; Josip Poglednik, oče in Milwaukee, Wis.; sestre mrs. Mary Malpessi, Detroit, Mich. in mrs. Agnes Johnston, Villa, Park, Ill.; bratje Herman in North Braddock, Pa.; John v Hermineju, Pa. in Charles v Forest Hillu, Pa.—Rilliton, Pa.

Table with columns: Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

Slovenski združni pogrebni zavod

(The People's Undertaking Co.) Frontenac, Kansas TELEFON 8042 "day or night"

Razni mali oglasi

"LINO TYPE OPERATOR" Delo dobi Slovenec črkostavec na stroju. Za pojasnila prijavite se osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarska S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

HIŠNICE

"Janitresses" Najvišja plača. Oglasite se na: MADISON TERMINAL BLDG. 9 So. Clinton St. Mr. Jensen, Superintendent

Pomočnik v pekarni

Dobra plača Stalno delo po dnevu Reuter's Bakery 7177 W. Grand-MERrimac 8723

"MOLD MAKERS"

Izkušeni izdelovalci metalnih in lesenih modelov. Stalno delo, najvišja plača. SHERIDAN ELECTRO CORP. 2850 So. Michigan

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS 1:30-4 P. M. Except Wed. and Sun. 6:30 to 8:30 P. M. Except Wed., Sat. and Sun. Residence: 2218 S. Ridgeway Ave. Phone Crawford 9446 IF NO ANSWER-CALL AUSTIN 5700

COOK COUNTY DISTRIBUTORS

1340 West 63rd Street Chicago, Ill. NAJVEČJA ČIKASKA RAZSTAVNA SOBA AVTOMOBILOV obsega en celi blok 500 kar na izbiro-na prodaj Vse kare predelane in popravljene od bumperja do bumperja od izkušenih mehanikov. Ne potrebujete "Priority" in so kot nove. KUPITE TUKAJ-MI JIH IMAMO. KATEREGAKOLI IZDELKA SI ŽELITE-VSEH MODELOV Nizek odplačni načrt. Vaša kara mogoče odplača prvo naplacho. Mi plačamo najvišjo ceno za vašo karo. Na željo pride naš zastopnik na vaš dom, prodajalno ali v garažo. Brez izjeme kje živite, se vam bo izplačalo, da še danes ogledate to veliko COOK COUNTY DISTRIBUTORS razstavo-in zapomnite, ne dajte se od nikogar pregovoriti-je samo ena COOK COUNTY DISTRIBUTORS in nahaja se na: 1340 West 63rd Street CHICAGO Odprto vsak dan do 9. ure zvečer, ob nedeljah pa do 7. ure zvečer.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena soproga in mati PAULINA ROPE Umrla je 18. februarja 1945 v Braddocku, Pa. General bolnišnici, pet dni po operaciji. Rojena je bila 25. januarja 1892 na Korotkem v Avstriji. V Ameriko je prišla leta 1903 in sicer v Pennsylvania. Pogreb se je vršil iz Rillitona, Pa. na Irwin pokopališče po katoliškem obredu z mašo sodučinic v Immaculate Conception cerkvi. Irwin, Pa. Cerkevne obrede je opravil Rev. Alphonso G. Mihm. Pokojnica je bila blaga, dobra soproga in mati svojih otrok. Mi je bomo teško pogrešali. Bila je članica druž. št. 63 SNPJ v Rillitonu, Pa. Na tem mestu se zahvalimo družini za krasne cvetice, nošicem krste in vsem, ki ste čuli in jo obiskali ob mirivskem odru in v boleznih. Lepa hvala vam vsem, kateri ste nam pomagali na kakršnekoli način in nas tolažili ob urah težke žalosti. Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje, ter vsem, ki ste jo spremlili na mirodvor; ravno tako tudi vsem, ki ste vozili in dali avtomobile brezplačno na razpolago. Še enkrat naša iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste nam dobrega storili. Ti pa, draga žena in dobra, ljubša mati počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja.—Žaljujči ostali: Peter Rope, soproga; sinovi Pete (doma), Cpl. Josip in Cpl. Josip (oba pri letalski sili in še nad eno leto v Angliji); mrs. Pauline Burtani in mrs. Frances Ray, hčeri na Irwinu, Pa.; Josip Poglednik, oče in Milwaukee, Wis.; sestre mrs. Mary Malpessi, Detroit, Mich. in mrs. Agnes Johnston, Villa, Park, Ill.; bratje Herman in North Braddock, Pa.; John v Hermineju, Pa. in Charles v Forest Hillu, Pa.—Rilliton, Pa.

Table with columns: Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

Slovenski združni pogrebni zavod

(The People's Undertaking Co.) Frontenac, Kansas TELEFON 8042 "day or night"

Razni mali oglasi

"LINO TYPE OPERATOR" Delo dobi Slovenec črkostavec na stroju. Za pojasnila prijavite se osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarska S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

HIŠNICE

"Janitresses" Najvišja plača. Oglasite se na: MADISON TERMINAL BLDG. 9 So. Clinton St. Mr. Jensen, Superintendent

Pomočnik v pekarni

Dobra plača Stalno delo po dnevu Reuter's Bakery 7177 W. Grand-MERrimac 8723

"MOLD MAKERS"

Izkušeni izdelovalci metalnih in lesenih modelov. Stalno delo, najvišja plača. SHERIDAN ELECTRO CORP. 2850 So. Michigan

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS 1:30-4 P. M. Except Wed. and Sun. 6:30 to 8:30 P. M. Except Wed., Sat. and Sun. Residence: 2218 S. Ridgeway Ave. Phone Crawford 9446 IF NO ANSWER-CALL AUSTIN 5700

COOK COUNTY DISTRIBUTORS

1340 West 63rd Street Chicago, Ill. NAJVEČJA ČIKASKA RAZSTAVNA SOBA AVTOMOBILOV obsega en celi blok 500 kar na izbiro-na prodaj Vse kare predelane in popravljene od bumperja do bumperja od izkušenih mehanikov. Ne potrebujete "Priority" in so kot nove. KUPITE TUKAJ-MI JIH IMAMO. KATEREGAKOLI IZDELKA SI ŽELITE-VSEH MODELOV Nizek odplačni načrt. Vaša kara mogoče odplača prvo naplacho. Mi plačamo najvišjo ceno za vašo karo. Na željo pride naš zastopnik na vaš dom, prodajalno ali v garažo. Brez izjeme kje živite, se vam bo izplačalo, da še danes ogledate to veliko COOK COUNTY DISTRIBUTORS razstavo-in zapomnite, ne dajte se od nikogar pregovoriti-je samo ena COOK COUNTY DISTRIBUTORS in nahaja se na: 1340 West 63rd Street CHICAGO Odprto vsak dan do 9. ure zvečer, ob nedeljah pa do 7. ure zvečer.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena soproga in mati PAULINA ROPE Umrla je 18. februarja 1945 v Braddocku, Pa. General bolnišnici, pet dni po operaciji. Rojena je bila 25. januarja 1892 na Korotkem v Avstriji. V Ameriko je prišla leta 1903 in sicer v Pennsylvania. Pogreb se je vršil iz Rillitona, Pa. na Irwin pokopališče po katoliškem obredu z mašo sodučinic v Immaculate Conception cerkvi. Irwin, Pa. Cerkevne obrede je opravil Rev. Alphonso G. Mihm. Pokojnica je bila blaga, dobra soproga in mati svojih otrok. Mi je bomo teško pogrešali. Bila je članica druž. št. 63 SNPJ v Rillitonu, Pa. Na tem mestu se zahvalimo družini za krasne cvetice, nošicem krste in vsem, ki ste čuli in jo obiskali ob mirivskem odru in v boleznih. Lepa hvala vam vsem, kateri ste nam pomagali na kakršnekoli način in nas tolažili ob urah težke žalosti. Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje, ter vsem, ki ste jo spremlili na mirodvor; ravno tako tudi vsem, ki ste vozili in dali avtomobile brezplačno na razpolago. Še enkrat naša iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste nam dobrega storili. Ti pa, draga žena in dobra, ljubša mati počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja.—Žaljujči ostali: Peter Rope, soproga; sinovi Pete (doma), Cpl. Josip in Cpl. Josip (oba pri letalski sili in še nad eno leto v Angliji); mrs. Pauline Burtani in mrs. Frances Ray, hčeri na Irwinu, Pa.; Josip Poglednik, oče in Milwaukee, Wis.; sestre mrs. Mary Malpessi, Detroit, Mich. in mrs. Agnes Johnston, Villa, Park, Ill.; bratje Herman in North Braddock, Pa.; John v Hermineju, Pa. in Charles v Forest Hillu, Pa.—Rilliton, Pa.

Table with columns: Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

Slovenski združni pogrebni zavod

(The People's Undertaking Co.) Frontenac, Kansas TELEFON 8042 "day or night"

Razni mali oglasi

"LINO TYPE OPERATOR" Delo dobi Slovenec črkostavec na stroju. Za pojasnila prijavite se osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarska S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

HIŠNICE

"Janitresses" Najvišja plača. Oglasite se na: MADISON TERMINAL BLDG. 9 So. Clinton St. Mr. Jensen, Superintendent

Pomočnik v pekarni

Dobra plača Stalno delo po dnevu Reuter's Bakery 7177 W. Grand-MERrimac 8723

"MOLD MAKERS"

Izkušeni izdelovalci metalnih in lesenih modelov. Stalno delo, najvišja plača. SHERIDAN ELECTRO CORP. 2850 So. Michigan

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS 1:30-4 P. M. Except Wed. and Sun. 6:30 to 8:30 P. M. Except Wed., Sat. and Sun. Residence: 2218 S. Ridgeway Ave. Phone Crawford 9446 IF NO ANSWER-CALL AUSTIN 5700

COOK COUNTY DISTRIBUTORS

1340 West 63rd Street Chicago, Ill. NAJVEČJA ČIKASKA RAZSTAVNA SOBA AVTOMOBILOV obsega en celi blok 500 kar na izbiro-na prodaj Vse kare predelane in popravljene od bumperja do bumperja od izkušenih mehanikov. Ne potrebujete "Priority" in so kot nove. KUPITE TUKAJ-MI JIH IMAMO. KATEREGAKOLI IZDELKA SI ŽELITE-VSEH MODELOV Nizek odplačni načrt. Vaša kara mogoče odplača prvo naplacho. Mi plačamo najvišjo ceno za vašo karo. Na željo pride naš zastopnik na vaš dom, prodajalno ali v garažo. Brez izjeme kje živite, se vam bo izplačalo, da še danes ogledate to veliko COOK COUNTY DISTRIBUTORS razstavo-in zapomnite, ne dajte se od nikogar pregovoriti-je samo ena COOK COUNTY DISTRIBUTORS in nahaja se na: 1340 West 63rd Street CHICAGO Odprto vsak dan do 9. ure zvečer, ob nedeljah pa do 7. ure zvečer.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena soproga in mati PAULINA ROPE Umrla je 18. februarja 1945 v Braddocku, Pa. General bolnišnici, pet dni po operaciji. Rojena je bila 25. januarja 1892 na Korotkem v Avstriji. V Ameriko je prišla leta 1903 in sicer v Pennsylvania. Pogreb se je vršil iz Rillitona, Pa. na Irwin pokopališče po katoliškem obredu z mašo sodučinic v Immaculate Conception cerkvi. Irwin, Pa. Cerkevne obrede je opravil Rev. Alphonso G. Mihm. Pokojnica je bila blaga, dobra soproga in mati svojih otrok. Mi je bomo teško pogrešali. Bila je članica druž. št. 63 SNPJ v Rillitonu, Pa. Na tem mestu se zahvalimo družini za krasne cvetice, nošicem krste in vsem, ki ste čuli in jo obiskali ob mirivskem odru in v boleznih. Lepa hvala vam vsem, kateri ste nam pomagali na kakršnekoli način in nas tolažili ob urah težke žalosti. Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje, ter vsem, ki ste jo spremlili na mirodvor; ravno tako tudi vsem, ki ste vozili in dali avtomobile brezplačno na razpolago. Še enkrat naša iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste nam dobrega storili. Ti pa, draga žena in dobra, ljubša mati počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja.—Žaljujči ostali: Peter Rope, soproga; sinovi Pete (doma), Cpl. Josip in Cpl. Josip (oba pri letalski sili in še nad eno leto v Angliji); mrs. Pauline Burtani in mrs. Frances Ray, hčeri na Irwinu, Pa.; Josip Poglednik, oče in Milwaukee, Wis.; sestre mrs. Mary Malpessi, Detroit, Mich. in mrs. Agnes Johnston, Villa, Park, Ill.; bratje Herman in North Braddock, Pa.; John v Hermineju, Pa. in Charles v Forest Hillu, Pa.—Rilliton, Pa.

Table with columns: Name, Cert. No., Death Benefit, Sick Benefit, Res. Ben.

Slovenski združni pogrebni zavod

(The People's Undertaking Co.) Frontenac, Kansas TELEFON 8042 "day or night"

Razni mali oglasi

"LINO TYPE OPERATOR" Delo dobi Slovenec črkostavec na stroju. Za pojasnila prijavite se osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarska S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

HIŠNICE

"Janitresses" Najvišja plača. Oglasite se na: MADISON TERMINAL BLDG. 9 So. Clinton St. Mr. Jensen, Superintendent

Pomočnik v pekarni

Dobra plača Stalno delo po dnevu Reuter's Bakery 7177 W. Grand-MERrimac 8723

"MOLD MAKERS"

Izkušeni izdelovalci metalnih in lesenih modelov. Stalno delo, najvišja plača. SHERIDAN ELECTRO CORP. 2850 So. Michigan

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS 1:30-4 P. M. Except Wed. and Sun. 6:30 to 8:30 P. M. Except Wed., Sat. and Sun. Residence: 2218 S. Ridgeway Ave. Phone Crawford 9446 IF NO ANSWER-CALL AUSTIN 5700

COOK COUNTY DISTRIBUTORS

1340 West 63rd Street Chicago, Ill. NAJVEČJA ČIKASKA RAZSTAVNA SOBA AVTOMOBILOV obsega en celi blok 500 kar na izbiro-na prodaj Vse kare predelane in popravljene od bumperja do bumperja od izkušenih mehanikov. Ne potrebujete "Priority" in so kot nove. KUPITE TUKAJ-MI JIH IMAMO. KATEREGAKOLI IZDELKA SI ŽELITE-VSEH MODELOV Nizek odplačni načrt. Vaša kara mogoče odplača prvo naplacho. Mi plačamo najvišjo ceno za vašo karo. Na željo pride naš zastopnik na vaš dom, prodajalno ali v garažo. Brez izjeme kje živite, se vam bo izplačalo, da še danes ogledate to veliko COOK COUNTY DISTRIBUTORS razstavo-in zapomnite, ne dajte se od nikogar pregovoriti-je samo ena COOK COUNTY DISTRIBUTORS in nahaja se na: 1340 West 63rd Street CHICAGO Odprto vsak dan do 9. ure zvečer, ob nedeljah pa do 7. ure zvečer.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena soproga in mati PAULINA ROPE Umrla je 18. februarja 1945 v Braddocku, Pa. General bolnišnici, pet dni po operaciji. Rojena je bila 25. januarja 1892 na Korotkem v Avstriji. V Ameriko je prišla leta 1903 in sicer v Pennsylvania. Pogreb se je vršil iz Rillitona, Pa. na Irwin pokopališče po katoliškem obredu z mašo sodučinic v Immaculate Conception cerkvi. Irwin, Pa. Cerkevne obrede je opravil Rev. Alphonso G. Mihm. Pokojnica je bila blaga, dobra soproga in mati svojih otrok. Mi je bomo teško pogrešali. Bila je članica druž. št. 63 SNPJ v Rillitonu, Pa. Na tem mestu se zahvalimo družini za krasne cvetice, nošicem krste in vsem, ki ste čuli in jo obiskali ob mirivskem odru in v boleznih. Lepa hvala vam vsem, kateri ste nam pomagali na kakršnekoli način in nas tolažili ob urah težke žalosti. Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za krasno cvetje, ter vsem, ki ste jo spremlili na mirodvor; ravno tako tudi vsem, ki ste vozili in dali avtomobile brezplačno na razpolago. Še enkrat naša iskrena hvala vsem in vsakemu posebej za vse, kar ste nam dobrega storili. Ti pa, draga žena in dobra, ljubša mati počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja.—Žaljujči ostali: Peter Rope, soproga; sinovi Pete (doma), Cpl. Josip in Cpl. Josip (oba pri letalski sili in še nad eno leto v Angliji); mrs. Pauline Burtani in mrs. Frances Ray, hčeri na Irwinu, Pa.; Josip Poglednik, oče in Milwaukee, Wis.; sestre mrs. Mary Malpessi, Detroit, Mich. in mrs. Agnes Johnston, Villa, Park, Ill.; bratje Herman in North Braddock, Pa.; John v Hermineju, Pa. in Charles v Forest Hillu, Pa.—Rilliton, Pa.

Naznanilo o smrti

Zalostnega srca naznanjamo, da je naš ljubljani sin in brat PFC. Joseph S. Jakse

Joseph S. Jakse

umri za posledicami ran zadobljenih na bojišču na Francoskem dne 2. januarja 1945. V armado je bil pozvan dne 2. marca 1943 in bil poslan preko morja meseca septembra 1944 v 41. pehotno silo (infantry), 74. diviziji, pod generalom Patchem. Prvo obvestilo, da je bil hudo ranjen, smo dobili od

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (razen Chicago) in Kanado \$6.00 na leto...

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Cene oglasov po dogovoru... Rokopisi dopisov in nenaročinskih člankov se ne vračajo...

Advertising rates on agreement... Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned...

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (March 31, 1945), poleg vsega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina...

Cerkev in politika

Stara zgodovinska resnica je, da kjerkoli je cerkev del države in država del cerkve, sta obe korumpirani...

To je zgodovina vsake države, kjer sta spojeni cerkev in posvetna oblast. In ni je države, ki ne bi imela take zgodovine...

Nimamo v mislih samo katoliške cerkve, ki se je po razpadu rimskega imperija v petem stoletju vkoreninila po vsej Evropi...

Velika francoska revolucija, nositeljica novih idej o SVOBODI, BRATSTVU in ENAKOPRAVNOSTI, je med prebujajočim se ljudstvom, posebno pa med intelektualci...

Na Nizozemskem in v Angliji, kjer so bili protestantje v večini in torej del države, so bili v svojih mejah seveda za "status quo"...

In ker Vatikan je bil izkušnje, da vsako revolucionarno gibanje zahteva tudi ločitev cerkve od države...

V kvirinalski pogodbi sta se Mussolini in Vatikan zavezala, da bosta drug drugega podpirala in oba imela koristi od te kupčije...

Amerika je bila prva dežela, ki je dekretirala ločitev cerkve od države. Ta ločitev je zapisana v zvezni ustavi...

Med ljudstvom je zelo razširjena bajka, da so se pilgrimi in tudi drugi Evropci pričeli naseljevati v tej deželi največ zato, ker so si želeli verske svobode...

Dejstvo vsekakor je, da je bilo v kolonialni dobi Amerike prav toliko verske "svobode" in strpnosti kot jo je bilo na primer v Angliji, na Holandskem, v Franciji ali Španiji...

Vse te verske sege in navade so priseljenec prinesel s sabo v Ameriko, kajti bili so le ljudje... In s sabo so prinesli tudi svojo versko fanatičnost in nestrnost...

Glasovi iz naselbin

KRATKA ZGODOVINA DRUŠTVA ŠT. 126 SNPJ

Cleveland, O. — Društvo št. 126 SNPJ obhaja leto 35-letnico svojega obstoja in ker sem eden ustanovnih članov društva Primož Trubar, sedaj društvo Cleveland št. 126 SNPJ, ter bil ves čas v raznih odborih, zadnjih 25 let pa tajnik, sem se namenil ob tem važnem jubileju opisati nekoliko zgodovine.

Bila je prva nedelja v mesecu februarju l. 1910, ko smo se zbrali v gostilni rojaka Louisa Lauscheta na St. Clair ave. Ker v tedanjih časih ni bilo veliko zabavališč in shajališč, smo se nasejlenci zabavali bolj po domače, kakor smo bili navajeni v stari domovini. Pri Lauschetovih smo se počutili kot doma; vse je bilo po domače in preprosto, tako da smo bili vedno zadovoljni in čestokrat prepevali lepe pesmi, kajti mrs. Lausche je bila zelo družabna ženska in vesele narave. In te žene sin, Frank Lausche, je danes v Columbusu kot guverner države Ohia. Slovenci smo lahko ponosni ne samo v državi Ohio, temveč po vsej Ameriki, da je na čelu države, v kateri prevladujejo v ogromni večini republikanci, mož, ki je demokratičnega mišljenja in da je naš guverner Frank Lausche član društva SNPJ. Naj bi bil v ponos vsemu članstvu SNPJ!

Naj pridem k stvari. Skupina, katera se je zbrala v Lauschetovi gostilni, kakor sem zgoraj omenil, se je domenila, da skliče sestanek z namenom, da ustanovimo novo društvo in ga priklopimo k mladi organizaciji, da se bo laže in lepše razvijala. Besede so bile izgovorjene in pričelo se je z delom. Najprej smo oglaševali v tednji "Novi domovini" in pozivali naše rojake, naj pridejo na sestanek dne 10. februarja v prostor Franka Zele leta na 64. cesti. Odzvali so se sledeči rojaki (znamenje zvezdice za imenom pomeni, da je dotičnik že mrtev): Dr. James Seliškar (kateri je vse brezplačno zdravniško preiskal), Frank Zele*, Frank Hudovernik, Mike Lah, Ignac Spetič, Joseph Debevo, John Gabrenja, Joseph Globočnik*, Ivan Dejak*, Ferdo Kobler*, Ferdo Gorenčič*, Ivan Marolt*, Ivan Mostečnik, Frank Krignik*, Frank Dolenc*, Frank Ivec*, Frank Lenče*, Frank Sešek*, Joseph Petek*, Anton Krivec*, Anton Antončič* in Frank Jesenovec*. Torej po številu 22 zavednih Slovencev.

Za začetek je bil to zelo lep uspeh. Dr. Seliškar in Frank Zele sta nam razlagala važnost in koristi podpornega društva in da je potrebno za naseljenca, da se zavarujemo v primeru bolezni, poškode ali smrti. Vsi smo bili zadovoljni, da smo prišli na sestanek.

Na tem sestanku smo se domenili, da v teku tedna dni zopet skličemo sestanek ali sejo. To se je zgodilo prihodnjo nedeljo, ki je bila tretja v mesecu. Seja je bila otvorna v dvorani, ki sta jo imela v najemu rojaka Joseph Kalan in Primož Kogoj, oba člana društva št. 5 SNPJ. Sejo je otvoril in vodil, dokler nismo izvolili odbora, agilni in neumorni delavec na društvenem polju brat Frank Černe. Navzoča sta bila tudi brata Primož Kogoj in Joseph Kalan. Vsi trije so v lepih besedah razlagali pomen ustanovitve podpornega društva, br. Černe, kot odbornik društva št. 5 pa je odprl nominacijo za predsednika in druga odborniška mesta.

Za predsednika je bil izvoljen Frank Zele, podpredsednik Ignac Spetič, tajnik Frank Hudovernik, blagajnik Ferdo Kobler, zapisnikar Joseph Globočnik. V nadzorni odbor pa Michael Lah, John Gabrenja in John Mostečnik, vratar Joseph Rebevec. To je bil prvi odbor novoustanovljenega društva.

Mlado društvo je bilo takoj razglašeno po naselbini in pričelo rapidno rasti. Na prvi redni seji je pristopilo osem novih članov in na vsaki nadaljnji seji smo sprejeli lepo število. Koncem leta pa je društvo štelo že 79 članov. Tedaj še nismo sprejemali k društvu nežnega ženskega spola, ko pa sem bil jaz

izvoljen za tajnika, to je bilo l. 1919, sem začel nagovarjati na sejah, da bi pričeli sprejemati v svojo sredo tudi ženske, da bomo vsaj ljudje, na veselicah pa bomo imeli pomoči in nam ne bo treba najemati tujih žensk. Končno sem uspel.

Naj se povrnem zopet nazaj. Prav ob prvi obletnici ustanovitve je smrt pobrala prvega in tedanjega predsednika društva Franka Zeleta. To je bil prvi udarec za mlado društvo. Prihodnje leto pa smo razvili društveno zastavo, katera danes počiva v Slovenskem narodnem muzeju v Slovenskem narodnem domu. Boter je bil brat Frank Močilnikar, sedaj član društva št. 142, botra pa je bila članica Naprednih Slovencev št. 137 SNPJ ugledna sestra Lausche, mati našega guvernerja. Ona že počiva v hladni ameriški zemlji mnogo let. Blag ji spomin! Družici pa sta bili Josephine Lausche, sedaj Wolf titer pokojne sestre Lausche, in Anica Grdina, sedaj Jakšič. Zastavonoša pa je bil naš korenjak Mike Kastelec, ki je še vedno član našega društva.

Ob razviti zastave je bila udeležba ogromna. V povorki je bilo zastopanih dvajset društev in na čelu dve godbi. Dvorana je bila premajhna, toliko je bilo ljudstva. Slavnost se je vršila v bivši Birkovi dvorani, katera pa je bila pred več leti, podrti in na zemljišču sedaj stoji gasolinjska postaja. Uspeh slavnosti je bil velik iz gmotnega in moralnega stališča.

Tretje leto se je odbor malo spremenil, ki pa ni bil stalen, enako ne četrto leto.

Clevelandska društva so pričela agitacijo za zgraditev lastnega doma. Na prvem zborovanju je bilo naše društvo zastopano z dvema zastopnikoma, in sicer Frank Laurič in John Gabrenja. Na naših sejah smo vedno podpirali zamenj lastne narodne in društvene stavbe, ko pa je izbruhnila prva svetovna vojna, se je ideja začela opuščati. Tudi ni bilo kakšnega zgleda za porast članstva, kajti iz Evrope niso več prihajali rojaki, ker so bile vse prometne zveze zaprte. Edino, kar nam je preostalo, je bilo upanje v boljšo bodočnost.

Tedaj je pripihal z druge strani nepričakovani veter, kateri je hotel uničiti mlado vejo, ki je bila priključena k SNPJ in se čvrsto držala debela in rastla. Vihar je butal in raval celih pet let mlado drevo, katero si ni moglo nikakor pomagati, ker se je tudi v srcu ruvalo, da bi se ga izkoreninilo in da bi potem usahnilo. Starejši člani kot so Nežka Zalokar, Frank Černe, Joseph Kalan, Joseph Zele, Matt Petrovich in Joseph Turk (slednja sta zvela prestopne liste od št. 5), še pomnijo, kako so se imeli na konvenciji v Pittsburghu, Pa. Bil je velik ravs in kavs zavoljo Josepha Faletiča.

(Konec prihodnjjo sredo) John Gabrenja, tajnik.

O NAPREDKU SNPJ IN SANSa

Cleveland, O. — Opravičeno smo lahko ponosni na krasen napredek naše jednote in našega SANSa.

Pred menoj leži glasilo Prosvete z dne 21. februarja. Na prvi strani je podano poročilo o lepem napredku SNPJ v zadnji polovici preteklega leta. V resnici, zelo sem presenečen nad splošnim napredkom, zlasti v tem vojnem času. Z menoj vred so veseli in ponosni na ta napredek tudi drugi skrbni, delavni, stari pionirji. In prav tako splošno članstvo. In zakaj ne bi bili ponosni?

Piscu ni bilo še nikoli žal, da je izvršil kaj dobrega in agital ob vsaki priliki za splošen dobrobit te naše močne, vplivne in napredne podpore organizacije. In prav tako ne bo tudi drugim bratom in sestram nikoli žal, ker so storiли veliko požrtvovalnega dela za jednoto. Vsi vi in jaz živimo v zavesti, da smo delovali za napredno in pošteno stvar. In delovali bomo tudi v bodoče!

Naj se povrnem k posameznim točkam napredka SNPJ, kakor ga omenja poročilo. Jednota je v drugi polovici preteklega leta napredovala za 1928 članov in odrasli oddelek je ob koncu leta štel 48,109 članov in članic, mladinski pa 17,963. (Torej samo mladinski oddelek šteje več kot marsikatera druga zveza ali jednota v obeh oddelkih). Iz poročila se razvidi, da je odrasli oddelek napredoval v članstvu v zadnji polovici leta 1944 za 554 članov in članic, mladinski pa za 1292. V teh časih je to velikanski napredek. V premoženju pa je napredovala v isti dobi za \$290,707.91, celokupno premoženje pa znaša ob koncu l. 1944 \$11,591,835.84. Res, velika in lepa vsota! Da, lep napredek, kljub temu, da naša jednota daruje veliko ob vsaki priliki za dobrodelne namene.

Skozi vsa lanske leto je umrlo 551 članov in članic; v vojni pa jih je padlo 71, precej pa 27. Torej jih je do sedaj padlo na bojiščih 98. Izplačana skupna smrtnina v l. 1944 pa je znašala \$387,506.50. Tudi ta vsota je lepa, ki je pomagala mnogim vdovam in sirotam. Nadalje je jednota plačala v teku lanskega leta samo za operacije \$59,600.

Kakor sem že poprej omenil, naša jednota veliko daruje v razne dobrodelne namene. In to poročilo tudi omenja človekoljuben sklep zadnje seje glavnega odbora. Odbor je sklenil, da jednota prispeva \$5,000 za Ameriški rdeči križ, \$5,000 za pomožno akcijo in \$5,000 za ruski relief, zaeno pa je glavni odbor naročil svojim zastopnikom pri poverjenstvu Jugoslovansko-republičanskega združenja, da se daruje še vsota v znesku \$4,000 iz preostalega sklada za SANS. Poudarjam, da je glavni odbor s tem storil dobro človekoljubno delo. Odborniki so pokazali, da se zavedajo, da slovenski narod in vsled tega je potreben naše pomoči. (Koliko pa je že do sedaj prispevala KSKJ??)

Pretežna večina članstva SNPJ se strinja s sklepom gl. odbora in mu daje priznanje.

Dobro znamenje je, da ni v jednoti skoro nič ali malo spornih stvari. Pred poročnim odsekem so bile samo štiri male sporne zadeve.

Tudi poročilo tajnika SANSa Mirka Kuhla o napredku SANSa je razveseljivo. Poročilo sem pazljivo prečital. Prečital sem tudi Kuhlev članek "Slovenija v borbi za svobodo." Res vpoštevanja vreden članek. Kuhlu gre vse priznanje za njegovo težko in trudopolno delo, za katero ne dobi drugega plačila kot blatenje od strani umazanih nasprotnikov in zagovornikov kvizlingov, izdajalcev in belogardistov. Ako kaj vem, bodo prejeli ti in oni svoje zasluženjo plačilo.

Napredek SANSa nas silno veseli. Veseli nas, ker naše podružnice v splošnem lepo napredujejo. Zlasti pa naša collinwoodska podružnica št. 48, kateri tajnikuje marljivi Joseph Durn.

Omenjeno poročilo omenja, da je veliko društev, ki prispevajo po \$50, \$100, \$200, \$300 in celo po \$500 iz društvene blagajne, naše podpore organizacije pa od \$100 do \$5000. Poleg tega pa društva prirejajo prireditve in shode in čisti dobiček darujejo SANSu ali pomožni akciji. Mi vsi vemo, da je v zvezi s tem veliko truda in požrtvovanja, ki pade skoro povsod vedno na iste osebe. Toda na ves ta trud in požrtvovanje se radi pozabi, ako je dober uspeh.

Da ne pozabim. Zelo razveseljivo poročila prihajajo o delu in pomožni akciji za jugoslovanski narod iz Canade, Mehike in Argentine, kjer sicer ni tako veliko Jugoslovancev, vzlic temu pa so brali skupaj že zelo lepe vsote. Najbolj pa nas je presenetilo poročilo o krasnem uspehu banketa, ki se je vršil v New Yorku, in na katerem so zbrali skupaj \$510,000 za Jugoslavijo. Torej iz vsega tega vidimo, da je jugoslovanske ljudstvo spoštovano in ima zaupanje pri vseh narodnostih in celo pri takih velikih osebnostih kot je mrs. Roosevelt.

Vse to nas, ki smo prijatelji SANSa, zelo veseli. Ampak pri vsem tem lepem napredku pa vidimo, da je še mnogo takih med nami, ki se pišejo Janez Nedam. Največ med temi zato ničesar ne dajo, ker jih v to nava-

jajo reakcionarni voditelji, drugi pa so veliki skopuhi, nekateri pa nič nimajo, zato ne morejo dati ničesar. Tem ni zameriti.

Na koncu pa pozdravljam vse delavce in delavke za SANS, posebno pa eksekutivne uradnike kot so L. Adamič, Marie Prislund, dr. Kern, Ethin Kristan, Janko Rogelj, Mirko Kuhel, V. Cankar, J. Zupan in druge. Pozdravljam tudi vse člane širšega odbora, organizaciji pa želim še veliko uspeha!

Anton Jankovich.

PREDRBA ZA JUGOSLOVANSKO POMOŽNO AKCijo

Waukegan-North Chicago, Ill. —Tukaj vlada veliko zanimanje za igro "Norec", ki jo bodo vpriporili čikaški igralci v dvorani Slovenskega narodnega doma v nedeljo popoldne, 1. aprila. Vstopnice grede zelo hitro od rok in skoro gotovo, da bo dosežena kvota \$500. Ves dobiček te priredbe je določen za jugoslovansko pomožno akcijo.

Dasiravno je vstopnina \$1, jih je veliko kupilo vstopnice z namenom, da pomagajo tej humanitarni akciji in zaeno vidijo dramo "Norec", katera je prvovrstno dramsko delo.

Na programu bodo nastopili tudi govorniki. Odbor zagotavlja, da bo program v vseh ozirih zanimiv. Dr. Andrew Furlan, ostali odborniki in delavci tega odbora vas vljudno vabijo, da se nam pridružite in sodelujete v tej pomožni akciji za naše brate in sestre onkraj morja.

Vstopnice imajo v predprodaji razna društva in posamezniki. Kdor bi želel več vstopnic in prav tako oni, ki bi hoteli pomagati, da bi bila prireditev tem bolj uspešna, naj se obrnejo na tajnika Josepha Zorca. Kolikor več boste pomagali, toliko več bomo naredili dobička, kateri je namenjen za dobri namen.

Odbor.

O KONVENCIJI

Duluth, Minn. — V bolnišnici St. Marys, kjer se nahajam bolan že od novembra meseca leta 1944, je jako veliko bolnikov. Tukaj je tudi veliko Slovencev, sploh Slovani prevladujejo. Letos se bo vršila konvencija SNPJ, ako bo dovolila vlada. Nespatmetno pa se je vnaprej pričati, kje naj se vrši konvencija. S tem se samo spotika v delo delegatov in delegatij zadnje konvencije. Čudno pišejo nekateri, češ, konvencija se naj vrši tam, drugi zopet drugje, nekdo pa svetuje na kakšen način se naj preloži konvencijo. S takim postopanjem se samo bliati delegacijo zadnje konvencije.

Piše naj se o izboljšanju SNPJ in o znižanju delegacije. Petdeset dobrih delegatov bi več dobrega storilo za organizacijo kot 500 takih, ki se radi vozijo na konvencije.

Matija Pogorelec.

VESELICA V KORIST POMOŽNE AKCIJE

East Riverdale, Md. — V Washingtonu, D. C., in okolici Marylanda se silno trudimo, da bi kaj zbrali v pomoč stari domovini. V ta namen bomo 25. marca priredili veselico. Odbor bo preskrbel vse potrebno, tako da ne bo nikomur žal, ki se bo udeležil veselice.

Apeliramo na naše brate in sestre po širni Ameriki, ki imajo svoje hčere ali sinove v Washingtonu, da jim sporočite, naj se udeležijo te priredbe. (Ostalo bo priobčeno v dnevniku.—Ured.)

Mary Suglich.

SEJA IN DRUGO

Cleveland, O. — Drugo nedeljo v marcu, to je prihodnjo nedeljo, 11. marca, se bo vršila seja društva št. 53 SNPJ v Slovenskem delavskem domu, 15335 Waterloo rd. Članstvo je prošeno, da se seje polnoštevilno udeležijo, ker naše seje so važne za naše članstvo, bodisi ženskega ali pa moškega spola.

Med zadnjo in to sejo smo izgubili članico Katarino Milanič. Ker je bil predsednik odsoten, je izvršil svojo dolžnost tajnik, pri tem pa je imel težave radi pogrebevc.

Vaš tajnik Joseph Durn bo odsoten na tej seji. Zastopala ga bo njegova žena Mary Durn, katera je članica društva št. 748 SNPJ. Zastopala ga bo toliko časa, dokler se ne vrne iz bolnišnice sprog, kjer se bo moral podvreči operaciji. Jožetu želimo, da bi kmalu zavzel svoje mesto kot tajnik. Operiran bo v

bolnišnici Universal (University?), Adelbert rd. in Euclid ave.

Na bolniški listi so sledeči člani in članice št. 53: Anton Brenčič, član nadzornega odseka, ki je bil tudi operiran, Mary Jerab, Mary Bukovnik, John Vidmar, Stephen Bevcar, Anton Sernel, Paula Pradič, Mike Telich in Frank Zuffred. (Ostalo bo priobčeno v dnevniku.—Ured.)

Frank Barbič.

Društvene vesti

Chicago, Ill. — Članice društva Nade št. 102 SNPJ so vabljene na prihodnjo redno sejo, katera se bo vršila v četrtek, 11. marca, ob osmih zvečer.

Seja bo važna, ker bomo razpravljale o nakupu izletniških prostorov za društva SNPJ. Ker bo predmet važen, se pričakuje, da se polnoštevilno udeležite te seje in izrazite svoje mnenje.

Tajnica.

White Valley, Pa. — Opozorjam članstvo društva Jadran št. 232 SNPJ, da se gotovo udeležijo prihodnje seje, katera se bo vršila 11. marca ob dveh popoldne v občajnem prostoru.

Naše društvo obhaja letos 30-letnico svojega obstanka. Ustanovljeno je bilo 28. februarja l. 1915, v SNPJ pa je bilo sprejeto 5. marca l. 1915. Potrebno je, da se članstvo udeležijo seje v polnem številu. Na seji bomo razmotrivali, ali priredimo čez leto kakšno veselico ali piknik, ali bomo kar pozabili na vse to.

Andrew Bogatay, tajnik.

Konoha, Wis. — Na februarški seji društva št. 38 SNPJ je bilo sklenjeno, da mora plačati vsak član ali članica za nedoločeno dobo 15c izrednega asesmenta mesečno za kritje društvenih stroškov.

Blagajna našega društva je skoro izčrpana, stroške pa imamo vsak mesec. Dokler bo trajala vojna ne bomo prirejali veselice ali piknikov, zato ne moremo računati na kakšne izredne dohodke. Torej ne pozabite doplačati 15c meseca marca in druge mesece do preklica. Izveti so sami člani-vojaki.

Tajnik.

Cleveland, O. — Dne 5. marca se podam v bolnišnico v svrhu operacije. V času moje odsotnosti me bo nadomeščala na tajniškem mestu društva št. 53 SNPJ moja soproga. Želim, da se v vseh zadevah, tikajočih se društva, obrnete na mojo soprogo, ki bo v trgovini, kakor do sedaj. Upam, da bo članstvo sodelovalo in deloma potrpeło za čas moje odsotnosti oz. bolezni. Prav tako želim, da boste v tem mesecu točno plačali svoj društveni asesment.

To je vse, kar se tiče tajniškega posla. Sodeloval bo tudi društveni odbor v slučaju smrti ali drugih potreb. Torej prosim članstvo za sodelovanje in malo potrpljenja.

Enako velja za zadeve, tikajoče se podružnice št. 48 SANSa. F. J. Durn, tajnik št. 53.

Ambridge, Pa. — Naznanjam članstvo društva št. 33 SNPJ, da je bilo sklenjeno na zadnji redni mesečni seji, ki se je vršila 11. februarja, da mora vsak član ali članica v odraslem oddelku plačati v mesecu marcu 25c v društveno blagajno. Te izredne društvene doklade so izveti samo vsi člani, ki služijo v oboroženi sili naše domovine.

Kakor vam je znano, smo imeli v tem letu veliko stroškov, a nobenih dohodkov. Stroški se morajo plačevati sproti, zaradi tega smo sprejeli ta sklep.

V kratki dobi smo izgubili tri člane. Dne 4. decembra l. 1944 smo izgubili člana-vojaka Henryja Hovecra, 2. januarja t. l. pa člana-vojaka Josepha Jakšiča. Oba sta dala svoji mladi življenji za domovino. Bila sta ubita nekje v Nemčiji. Mnogo slovenskih fantov je že žrtvovalo svoja življenja v upanju, da bodo naše družine živele v miru in brez strahu pred zavratnim napadom.

Dne 14. februarja pa smo izgubili dolgoletnega in zvestega člana brata Franka Rosenbergerja. (Ostalo v dnevniku.—Ured.)

Anton Žiberna.

LISTNICA UREDNIŠTVA Cleveland, J. G.: Rokopisov ne vračamo.

Letno zborovanje glavnega odbora SNPJ

v glavnem stanu SNPJ v Chicagu, Ill., od 15. do 17. februarja 1945

(Nadaljevanje s 3. strani)

gledno poročilo o našem poslovanju v preteklem letu, katero je bilo jubilejno in obenem posvečeno kampanji v pridobivanje novega članstva, katere se je dobro obnesla, čeravno se ni 40-letni jubilej praznovalo s tako številnimi lokalnimi prireditvami, kot na primer podobne obletnice prejšnjih let.

Splošni pregled o našem delu preteklega leta—tem mislim delo vseh marljivih in aktivnih članov—izkazuje popolnoma zadovoljiv rezultat, bodisi v porastu članstva ali gospodarskem oziru. V članstvu to pot kaže posebno dober uspeh mladinski oddelek, do katerega je poleg aktivnih agitatorjev tudi pripomogel rapidni naraščaj otrok v teku te vojne dobe. Razumljivo kajpada je, da če bi se za kampanjo, vzlic dobri priliki, ne bili zavzeli jednoti lojalni člani, bi vseeno ne bili izvedli tako sijajnega napredka kot je bil dosežen, zato zaslužijo od strani jednote vse priznanje za njih trudopolno delo.

Dalje naj bo omenjeno, da na podlagi številnih poročil od strani lokalnih društev se da soditi, da je poslednje čase vedno težje dobiti člane v društvene odbore in da so bili v nekaterih slučajih stari odborniki prisiljeni ostati v odborih, ker drugega izhoda ni bilo. Glavni vzrok temu je, ker mnogi člani delajo dolge ure v vojnih industrijah, nekateri, kakor so sami poročali, celo sedem dni v tednu, kateri so naravno potrebni počitka mesto izrednega tajniškega posla. Na prošnje iz glavnega urada so se dali tudi tisti, ki so bili trdno odločeni pustiti tajniške posle, pogovoriti, za kar smo jim seveda hvaležni. Težavnije je s mislino, katere večina je v vojni, kar jo je še ostalo doma, je tudi zaposlena ali pa premlada za odgovorne društvene odbore.

Največ vseh navedenega problema se je v nekaterih krajih razvila močna agitacija za združenje vseh SNPJ društev nasebine ali okraja, v eno društvo, češ, da bi se dalo s tako konsolidacijo rešiti vprašanje društvenih odborov, katere je danes, kot že omenjeno, posebno pri nekaterih društvih težko dobiti. Ta ideja je mogoče dobra v nekaterih krajih ali nasebinah, ni pa za jednoto v splošnem koristna. Koder se hočejo združiti manjša slovensko poslujoča društva v nasebini, v kateri se ne more pričakovati posebne bodočnosti, tam bi bilo tako združenje koristno. Ni pa priporočljivo—vsaj za enkrat še ne—združenje slovensko in angleško poslujočih društev. Kateri koli jezik poslovanja bi si tako združeno društvo osvojilo, bi brez dvoma omejilo zanimanje za društvo pri onih članih, ki niso dovolj večji poslovnega društvenega jezika. To je eno! Drugo je, da angleško poslujoča društva naj poslušajo vsaj toliko časa samostojno, da se vrnejo naši člani vojniki in če se ti za društvo ne bodo zanimali, se bo tako združenje še vedno lahko izvršilo.

V naslednjem podajam detajlirano poročilo o članstvu:

ODELEK ODRASLIH	
Število članov dne 30. maja 1944.....	47,555
Novopristopili.....	465
Prestopili iz mladinskega oddelka.....	513
Skupaj.....	48,533
Umrlo.....	297
Črtanih in odstoplih.....	127 424

MLADINSKI ODELEK	
Število članov dne 30. junija 1944.....	16,671
Novopristopili.....	1,948
Skupaj.....	18,619
Umrlo.....	7
Prestopili v oddelek odraslih.....	513
Črtanih in odstoplih.....	136 656

Število članov dne 31. decembra 1944.....	
17,963	1,928

Glede odškodninskega sklada naj bo omenjeno toliko, da je bilo v zadnjem letu 51 operacijskih slučajev manj kot v letu 1943, izplačila pa nižja za \$5,290.00. Odškodnina je bila pa le ena manj kot v letu prej.

Ker ta sklad redno izkazuje dober letni finančni pribitek, je moje priporočilo vam, kakor tudi konvenciji—če se v tem zjedini—nekaj važnih olajšav v pravih za člane glede operacij, katere ne bodo preveč obremenile sklada, resno bolnim članom bo pa precej pomagano.

Sledi detajlirano poročilo o operacijah in odškodninah:

IZKAZ OPERACIJ IN ODŠKODNIN v letu 1944		
Operacije	Slučajev	Izplačano
Vnetje slepiča.....	195	\$15,925.00
Kila.....	106	8,830.00
Razne trebušne operacije.....	97	8,110.00
Krtovičaste žile.....	73	3,085.00
Zlate žile.....	64	3,350.00
Vnetje žolčnega mehurja.....	52	4,765.00
Na ženskih spolovilih.....	48	3,905.00
Na moških spolovilih.....	27	2,240.00
Golša.....	23	1,905.00
Vežanje in ploščanje kosti.....	19	670.00
Cezarjske operacije.....	17	1,355.00
Izrežanje očesnih mren.....	13	1,025.00
Gnojenje v večjih kosteh.....	12	455.00
Rak.....	11	820.00
Na hrbtenici.....	8	640.00
Vnetje jeter.....	7	630.00
Vodenica v modniku.....	6	200.00
Vnetje ušesnih kosti.....	5	400.00
Izrežanje reber.....	5	300.00
Odrežanje pra.....	5	400.00
Na možganih.....	3	225.00
Želodčna uljesa.....	2	160.00
Nosečnost izven maternice.....	2	160.00
Utrganje v modniku.....	2	70.00
Vnetje nosnih kosti.....	1	25.00
Skupaj operacije.....	803	\$59,600.00
Odškodnina.....	Slučajev	Izplačano
Izguba prstov.....	17	\$25.00
Izguba očes-vida.....	10	3,250.00
Izguba nog.....	10	3,300.00
Popolna oslepelost.....	3	2,100.00
Izguba rok.....	2	600.00
Izguba obeh nog.....	1	600.00
Izguba roke in noge.....	1	300.00
Skupaj odškodnine.....	44	\$10,675.00

Ker med nekaterimi člani postoji bojazen, da premlado pazimo, kaj se v organizaciji godi in premlado poročamo o naših izgubah na bojnih poljih, naj bo omenjeno, da je njihova čuječnost mogoče dobra, toda nepotrebna. V uradu dobro pazimo, kaj se v jednoti godi, kakšno je gospodarsko stanje organizacije, itd., kar od časa do časa članstvu tudi poročamo. Upam, da nihče ne

misli na reklame v tem oziru, ampak le izrekamo svojcem prizadetih naše globoko sožalje.

Vsaj šest mesecev poročamo o naših izgubah v tej vojni in tako poročam tudi to pot. V zadnjem letu je naša organizacija izgubila 71 članov-vojakov, prejšnje izgube so znašale 27 članov, tako da ob koncu zadnjega leta znašajo skupne vojne izgube 98 članov. Skupna zavarovalnina na bojnem polju padlih članov-vojakov je znašala \$62,450.00, ali \$637.24 na povprečnega člana. Naj temu dodam, da dosežane vojne izgube še ne ogražajo solventnosti smrtninskega sklada in da se sedaj bolj resno vprašanje naglo padanje obrestne mere naših investicij, čemur se pa pomagati ne da. Vsekakor bo treba na prihodnji konvenciji razpravljati, na podlagi kakšne obrestne mere bomo usmerili naše novo in bodoče poslovanje, ker nobenega izgleda ni, da bi se v kratki dobi v tem oziru kaj spremenilo, namreč, da bi se obrestna mera investicij zvišala.

Naslednje je detajlirano poročilo smrtnih slučajev v letu 1944:

PREGLED SMRTNIH SLUČAJEV		
Vzrok smrti	Št. slučajev	Zavarovalnina
Srčna hiba.....	114	\$2,500.00
Rak.....	78	57,100.00
Padli v vojni.....	71	44,900.00
Krvotok na možgane.....	48	34,400.00
Srčna kap.....	39	26,650.00
Plijučnica.....	27	18,400.00
Razne ponesrečbe.....	23	15,458.00
Jetika.....	22	14,800.00
Mrtvoud.....	17	10,789.00
Silicosa.....	16	12,450.00
Ponesrečbe v rudnikih.....	14	11,000.00
Vnetje trebušne mre.....	14	10,200.00
Vnetje jeter.....	11	7,600.00
Samomor.....	9	7,450.00
Sladkorna bolezen.....	8	7,450.00
Vnetje žolčnega mehurja.....	6	3,750.00
Želodčna uljesa.....	5	3,700.00
Kap na možganih.....	5	3,700.00
Naduha.....	3	1,100.00
Opeklina.....	3	1,700.00
Zapeka.....	3	2,500.00
Leukemija.....	3	2,100.00
Krvni pritisk.....	2	1,600.00
Zastupljenje krvi.....	2	779.50
Utopljenje.....	2	1,500.00
Prisad.....	2	1,600.00
Alkohol.....	1	250.00
Meningitis.....	1	500.00
Sporna bolezen.....	1	1,000.00
Zmrznjen.....	1	600.00
Skupaj.....	551	\$387,506.50

Kakor je razvidno iz finančnega poročila v zadnji polovici preteklega leta, organizacija zopet bileži znaten finančni napredek, posebno v nekaterih skladih, izjema je le upravni, iz katerega se je v smislu zaključka glavnega odbora na zadnji polletni seji preneslo vsoto \$15,469.40 v konvenčni sklad. Ako bi ne bila izvršena ta transakcija, bi tudi upravni sklad bileži dober finančni pribitek zadnjega polleta.

Sklad oddelka odraslih članov bileži \$271,578.31 pribitka v teku šestih mesecev in mladinski pa v isti dobi \$19,129.60, skupni pribitek torej znaša \$290,707.91. Skupno premoženje jednote, vključevši Tiskarno in Prosveto, pa znaša dne 31. decembra 1944 \$11,591,835.84.

Detajlirano finančno poročilo je za vas glavne odbornike in tudi članstvo kot običajno pripravljeno in če bo kateri želel še kakšnega ožjega pojasnila, se mu bo skušalo ugoditi.

FINANČNO POROČILO za dobo od 1. julija do 31. decembra 1944

ODELEK ODRASLIH		
Smrtninski sklad	Dohodki	Izdatki
Bilanca 30. junija 1944.....	\$9,279,726.61	
Neplačane smrtnine 30. junija 1944.....	77,103.97	
Asesment.....	277,920.42	
Čisti dohodki od investicij.....	132,405.26	
Smrtnine.....		\$ 186,468.51
Prenos v upravni sklad.....		12,983.83
Odpravnine.....		733.71
Neplačane smrtnine 31. decembra 1944.....		95,039.05
Bilanca 31. dec. 1944.....		9,471,931.16
Skupaj.....	\$9,767,156.26	\$ 9,767,156.26

Odkodninski sklad		
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 197,198.36	
Asesment.....	40,743.30	
Obresti.....	2,808.34	
Odkodnine in operacije.....		36,220.00
Bilanca 31. dec. 1944.....		204,430.00
Skupaj.....	\$ 240,730.00	\$ 240,730.00

Bolniški sklad		
\$1 razred	\$2 razred	
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 419,976.39	\$
Redni asesment.....	121,311.55	
Izredni asesment.....	408.00	
Obresti.....	5,998.98	
Bolniška podpora.....		97,572.38
Bilanca 31. dec. 1944.....		450,122.54
Skupaj.....	\$ 547,694.92	\$ 547,694.92

Sklad izrednih podpor		
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 11,755.36	
Redni asesment.....	9,492.20	
Izredni asesment.....	18.00	
Obresti.....	161.72	
Bolniška podpora.....		5,958.50
Bilanca 31. dec. 1944.....		15,466.77
Skupaj.....	\$ 21,427.27	\$ 21,427.27

Vrnjeno posojilo asesment		
Asesment.....	1,043.38	
Izredna podpora in posojilo za asesment.....		8,304.98
Podpora Jugoslovanskemu pomožnemu odboru SANS.....		8,500.00
Podpora Jugoslovanskemu Narodnemu Svetu v Kanadi.....		500.00
Bilanca 31. dec. 1944.....		159,314.94
Skupaj.....	\$ 176,619.92	\$ 176,619.92

Stavniški sklad		
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 69,249.06	
Najemnina dvorane in uradov.....	3,939.75	
Obresti.....	852.82	
Plača hišnika.....	1,456.00	
Popravila in razne potrebitine.....	306.86	
Razne mestne pristojbine in trošarina za vodo Kurjava, razsvetljava in čiščenje.....		47.89
Znižana vrednost poslojpa.....	1,351.02	
Bilanca 31. dec. 1944.....		60,154.34
Skupaj.....	\$ 64,042.53	\$ 64,042.53

Konvenčni sklad		
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 11,459.01	
Asesment.....	5,713.02	
Prenos iz upravnega sklada.....	15,469.40	
Obresti.....	161.73	
Bilanca 31. dec. 1944.....		32,803.16
Skupaj.....	\$ 32,803.16	\$ 32,803.16

Upravni sklad		
Bilanca 30. junija 1944.....	\$ 82,913.11	
Asesment.....	38,473.93	
Prenos iz smrtninskega sklada.....	12,983.83	
Prenos iz mladinskega sklada.....	10,869.30	
Obresti.....	1,176.28	
Skupicek za prodane društvene potrebitine.....	141.12	
Prenos v konvenčni sklad.....	15,469.40	
Plače eksekutivnih uradnikov.....	8,763.00	
Plače in razni stroški gospodarskega oddelka.....	1,023.00	
Plače in razni stroški porotnega oddelka.....	480.00	
Plače in razni stroški nadzornega oddelka.....	622.50	
Plače in razni stroški in okrožnih podpredsednikov.....	390.00	
Plača gl. zdravnika.....	600.00	
Plače uslužbencev.....	7,880.36	
Zdravniška preiskava sumljivih bolnikov.....	12.00	
Stroški gl. odbornikov po uradnih opravkih (voznina).....	687.13	
Stroški uradnih preiskav.....	21.00	
Stroški s F. H. A. hipotekami.....	1,077.36	
Pristojbina za izmenjavo čekov in vnovčenje kuponov.....	59.80	
Pristojbina na zavarovalninski department.....	8.00	
Najemnina tajniškega urada.....	1,850.00	
Najemnina varnostnih shramb.....	36.00	
Tiskovine in razne uradne potrebitine.....	2,328.93	
Najemnina strojev za kartoteko (IBM Tabulator).....	1,155.00	
Kampanjski stroški.....	3,144.21	
Podpora mladinskim krožkom.....	100.00	
Stenski koledarji.....	6,028.10	
Oglasi.....	872.37	
Poštnina in expres.....	1,137.95	
Telefon in brzojav.....	294.23	
Mladinski list.....	5,061.18	
Priloga uradnemu glasilu Prosveta.....	760.00	
Pravni stroški (litigacije).....	469.00	
Seja gl. odbora.....	1,224.20	
Računski izvedenci (Actuaries & Accountants).....	1,650.00	
Davek socialne zaščite.....	169.18	
Pristojbina za brezposelnostno zavarovanje.....	93.95	
Članarina Narodnemu bratskemu kongresu.....	266.00	
Razne subvencije.....	75.69	
Atletika.....	50.00	
Smrtnine.....	1,500.00	
Bilanca 31. dec. 1944.....		61,218.08
Skupaj.....	\$ 146,357.57	\$ 146,357.57

Pregled skladov		
Reserva.....	30. junija 1944	31. dec. 1944
Smrtninski sklad.....	\$ 9,279,726.61	\$ 9,471,931.16
Odkodninski sklad.....	197,198.36	204,430.00
Bolniški sklad.....	419,976.39	450,122.54
Stavniški sklad.....	69,249.06	60,154.34
Konvenčni sklad.....	11,459.01	32,803.16
Upravni sklad.....	82,913.11	82,913.11
Skupaj rezerva.....	\$10,260,112.50	\$10,276,750.70

Obveznosti		
Neplačane smrtnine.....	77,103.97	\$ 95,039.05
Prosveta.....	4,789.94	4,517.08
Davek socialne zaščite.....	199.98	189.34
Sklad dohodninskega davka.....	306.66	406.48
Sklad za vojno hranilno obveznost.....	374.08	306.00
Rezerva za zemljiški davke.....	371.21	971.11
Rezerva za zavarovalnino proti ognju.....	30.34	68.54
Sklad omenjenih članov SNPJ.....	615.74	669.29
Mladinski oddelek.....	783.12	99 783.12
Skupaj obveznosti.....	\$ 84,746.26	\$ 101,786.76

Pregled premoženja		
Poslojpa na zemljiške (gl. urad).....	\$ 51,473.23	
Posvetva prevzeta v odplačilo posojila na zemljiške vknjižbe.....	8,934.44	
Posojila na prve zemljiške vknjižbe.....	207,836.24	
F. H. A. hipoteke.....	329,643.12	
Posojila na članske certifikate.....	85,217.37	

Zadolžnice Zvezne vlade.....		
5,996,065.93		
Obrambne zadolžnice Zvezne vlade (Serija "G").....	445,000.00	
Zadolžnice Dominionja Kanada.....	66,987.50	
Državne zadolžnice.....	341,327.52	
Okrajne, občinske in mestne zadolžnice.....	2,509,589.23	
Okrajne, občinske in mestne zadolžnice v konkuru.....	16,200.00	
Železniške zadolžnice.....	14,487.50	
Zadolžnice javnih naprav.....	191,531.25	
Zadolžnice javnih naprav v konkuru.....	20,550.00	
Industrijske zadolžnice.....	28,758.13	
Neplačane potečene zadolžnice.....	7,620.00	
Delnice.....	9,750.00	

Tekoči račun:		
Harris Trust & Savings Bank.....	\$71,464.04	
Continental Illinois Nat'l Bank & Trust Co.....	7,774.75	
Bank of Montreal, Toronto, Canada.....	4,139.23	83,378.02

Posebna hranilna vloga v St. Clair Savings & Loan Ass'n, Cleveland, Ohio.....		
5,000.00		
Vloge v Hranilnih in posojilnih društvih.....		260,000.00
Neplačane prodane društvene potrebitine.....		27.97

PREMOŽENJE ODEDELKA ODRASLIH.....		
\$10,678,477.46		

MLADINSKI ODELEK		
Bilanca 30. junija 1944.....	Dohodki	Izdatki
\$696,761.16	\$ 28,204.69	
Asesment.....	28,204.69	
Čisti dohodki od investicij.....	9,907.19	
Smrtnine.....		890.00
Izplačano članom prestoplim v oddelek odraslih.....		7,309.15
Izplačano za potečene certifikate.....		145.00
Prenos v upravni sklad.....		10,869.30
Razni stroški.....		28.83
Bilanca 31. decembra 1944.....		715,890.76
Skupaj.....	\$734,933.04	\$734,933.04

Pregled premoženja		
Posojila na prve zemljiške vknjižbe.....	\$ 8,429.56	
F. H. A. hipoteke.....	8,044.53	
Posojila na drugo zemljiško vknjižbo.....	600.00	
Zadolžnice Zvezne vlade.....	398,446.16	
Obveznice Zvezne vlade—HOLC.....	18,000.00	
Hranilni certifikati Zvezne vlade.....	17,100.00	
Obrambne zadolžnice Zvezne vlade (Serija		

Need for Socialized Medicine

According to official reports submitted at the annual supreme board meeting, a total of 551 members of our Society died last year. Records show that the greatest number of deaths, or 114, resulted from heart disease, with cancer a close second, or 78, while tuberculosis, once the chief killer, is now in seventh place.

Various chronic diseases are taking a toll of almost 1,000,000 lives a year in the United States. More than 25 million Americans are suffering from chronic ailments. The alarming increase in these diseases, and the grim prospect for the future, as long as medical care remains in private hands, is a thing which concerns the entire nation.

Rheumatism heads the list of chronic diseases, with about 7,000,000 known cases a year. Heart diseases, high blood pressure and allergies account for another 10,000,000. Nervous and mental ailments, cancer and tuberculosis afflict some 4,000,000 others. And last year's studies indicated that 3,000,000 persons suffered from syphilis and 9,000,000 had gonorrhea. Fortunately, however, thanks to penicillin, these two diseases will soon be completely wiped out.

In mortality, heart disease is the greatest killer—responsible for more than 300,000 deaths annually. Next in importance comes cancer, which kills more than 150,000 a year. In our Society, too, as shown above, these two diseases predominate as causes of death.

Chronic disease is usually considered to be a problem of old age, but the U.S. Public Service surveys disclose that more than half of all persons with known chronic diseases are less than 45 and 16 per cent of them are less than 25.

The same survey reveals that men are more frequently killed by these diseases than are women. In the last 30 years, the ulcer death rate has almost tripled for men, but has been cut by one-third for women.

In the same period, cancer deaths were more frequent among women until recent years; today the mortality rate is 20 per cent higher among men. Twenty years ago, men and women died at almost the same rate from heart diseases—now the male rate is 37 per cent higher than for women.

But, while mortality rates are higher among men, chronic diseases are significantly more prevalent among women. Thus we find that women workers have more disability than do men workers, while housewives have a much higher rate than women workers. These differences are found at every age, both for acute and chronic diseases.

Of course, the standard of living has a close relationship to the occurrence of disease. Both acute and chronic diseases occur more often, and have a longer duration, in families with an inadequate income and unsatisfactory environment. Even though three out of every four hospital patients have chronic physical or mental diseases, medical services still fall short of meeting the needs of these patients. About 20 per cent of the patients with these diseases receive no medical service.

In mortality, the first five diseases are heart ailments, cancer, high blood pressure, kidney trouble and tuberculosis.

Thus we see that, measured in any terms, the chronic diseases are a staggering national burden—a major cause of insecurity and a challenge to society for action.

Chronic diseases are a major national problem which will increase in magnitude, unless something is done about it. Thus far, organized services for the control of these diseases have been largely limited to tuberculosis and venereal disease. Full-time cancer-control programs have been established in 15 states. Although industrial hygiene programs have been somewhat expanded as the result of large-scale employment of women, older workers and minors in war industries, this falls far short of meeting the actual needs.

How best to cope with the situation? The only effective answer—is national medical service. Both current and post-war planning should include exploration of the most effective uses and application of medical science in prevention and treatment of chronic as well as other ailments—for all.

Socialized medicine is the only positive answer. It is a national problem, the same as old age annuities and unemployment and social security, and should be treated that way!

Washington, D. C., Aids Yugoslav War Relief

WASHINGTON, D. C.—Here and in nearby Maryland we are trying our best to help the Yugoslav War Relief; however, in many cases our pleas fall on deaf ears. There are many young Slovenes here from all parts of the country, but only a few respond to our invitation to help our common cause. It is my opinion that if parents would inform their sons and daughters about the urgent need of our people in Yugoslavia, the response would be more favorable.

As I look through the telephone directory I notice such Slovene names as Virant, Skubitz, Seliskar, Prosen, etc., also many Croatian and Serbian names; the latter, however, are still sticking to the Fotech line. If you ask them if they are Yugoslavs, they say they are Serboans. Therefore, it is advisable that their parents instruct them properly of their Yugoslav origin, too. We Yugoslavs are now well known and we needn't be ashamed of our nationality, be it Slovene, Croat or Serb, as we are all Yugoslavs, known for our honesty, our diligence and our bravery.

Palm Sunday will mark the 4th anniversary of the brutal killing of our brothers and sisters in Yugoslavia by Hitler's hordes. We will observe this date, which is at the same time the anniversary of Yugoslav resistance, by sponsoring a benefit affair. It is our goal to collect \$500 for Yugoslav War Relief this year. We now have \$150. In addition,

Anton Arah gave \$21, B. Miletic \$20, Ivan Franges \$10, Joso Tomasevic \$4 and Frances Cerv \$3.50. We thank them most sincerely and appeal to others to do likewise. You are all invited to the above-mentioned anniversary observance on March 25.

MARY SUGLICK, 780.

Waukegan Will Stage Benefit Performance

WAUKEGAN, ILL.—The Waukegan-North Chicago chapter of the Yugoslav War Relief Committee has shipped an additional 1022 lbs of clothing and miscellaneous supplies to the New York War Relief center where it is being prepared for shipment to war-torn Yugoslavia. A total of 7,136 lbs of supplies has been shipped to date to the New York depot according to report submitted by Joseph Zorc, secretary of the local group. The ladies who have been assisting in the collection work and repairing of clothes were led by Mrs. Mary Celarec.

In order to secure further funds for other necessary relief supplies for Yugoslavia, the local committee has arranged with a group of Chicago Yugoslavs to present a benefit performance on Sunday, April 1, in the Slovene National Home at 10th and McAlister. All proceeds of this program are to be turned over to the Yugoslav War Relief fund and Dr. Andrew Furlan, president of the committee, requests the cooperation of all local Yugoslavs to help make a success of this event.

JOSEPH ZORC, Sec'y.

Badgerland News

MILWAUKEE, WIS.—This week we pay tribute to one of our hardest working girls in the lodge, none other than Sister Marie Ermenc. She is in charge of our service letter-writing campaign and is off to a grand start. On top of that she is the champion blood donor among the Badgers. To date she has donated her eighth pint of blood. We salute you, Marie, and may you keep up the good work.

Members in Service
Two Badger boys in the service have been honored recently. Sgt. Edward Evanch has been awarded the Air Medal on the European battle area, and Sgt. Adolph Dolensek has been awarded the Distinguished Flying Cross for 300 hours of operational flight in transport aircraft over India-China air routes from March 24, 1944 to Dec. 22, 1944. Adolph is an aerial engineer. Congratulations to you boys and we wish you continued good health and hope to see you both in the near future.

Tony Obluck calls to tell us that he received long letters from Cpl. Stanley (Slim) Sedmak and Sgt. Henry Cukjati. Slim wants to be remembered to all his friends. Slim also stresses the fact that letters from home are real 'pickersuppers' and would like to hear from some of his friends. Hank wants to pay his respects to the boys who held the weekly jam sessions in somebody's basement. He just can't wait to get back and sit in some of the friendly sessions and what he would give to be there right now. We are with you all the way, Hank, and hope that is not far distant when you will be back in good old Milwaukee.

So, my friends, you can see the importance of keeping our members in the service informed of all our doings at home. So start writing today and keep on writing. The addresses for this week are: Albert Kosrog, A.M.M. 2/c Hedron Fleet Air Wing Two, c/o FPO San Francisco, Calif.—Kenneth F. Kostrog, Ph. M.1/c Fleet Air Wing Ten Hd. Sqd., c/o FPO San Francisco, Calif.—Cpl. John J. Poklar, 16094019—Co. D—2677—Reg. OSS (Prov), APO 534, c/o P.M. New York, N. Y.

Bowling Taps
The boys and gals who strut their stuff in the Remic Mixed league had another tough week. Top man was Rudie Pugel who hit a creditable 558 followed by Joey Glavan who smacked them for a 546 total. Frankie Kouchich had a rather bad night finishing up with a 413 total. He also joined the Society of Dubs by virtue of his 123 game. Joey (Pappy) Barbarich took a nosedive after being the top man the week before. After his night's work was through he had a puny 418 series. In Tuesday's All-star league which does its biffing on Hank Marino's alleys, Rudie Pugel was on the beam again as shown by his swell 663 total. On Thursday night in the same league which bowls twice a week he came back with a neat 632 series. Clara Medved is still wondering the setups in a business-like manner. In the Milwaukee Women's Classic she pounded out a 521 total, and came back in the Hank Marino's ladies league with a hefty 532 series. Josie Smanz led the gals in the Remic Mixed with a 487 total. Not far behind was a newcomer in the league, Mary Remic who blasted the setups for a 481 set. Alice Owen's big roundhouse hook was going hither and yon and managed to knock down a 350 total.

The SNPJ Telegraphic tournament is just around the corner. A meeting has been called for the 11th of March for all bowlers interested in bowling in this tournament. The place will be Sostarich Hall where our regular monthly meetings are held. The time 2 p. m. All those interested should make it a point to attend as all preliminary matters will be taken care of. That means both the boys and girls. So far as we know our end of the meet will be bowled in conjunction with the lodges of Chicago and vicinity. Will keep you notified of any changes that come up.

SALTY, 584.

News from SNPJ Lodge No. 540

ELIZABETH, N. J.—Lodge 540 held its regular meetings on Jan. 14 and Feb. 11. Both were fairly attended and we are looking forward to see more new faces at future meetings. We want to welcome Henry Kolar Jr. to the adult department; he transferred from the juvenile department recently.

A sum of \$81 was sent in for SANC and Yugoslav Relief. Thanks go to all members who donated. Some members are still to be heard from. Let's try to reach the goal of \$100. By the way, there is a lot of clothing for Yugoslav Relief in the secretary's cellar that should be sent to the distributing center.

Personals: Best wishes and congratulations to the following: On Jan. 28, Joseph Cipoth Jr. was married to Josephine Pogorzelski. On Feb. 18, Margaret (Honey) Skarl was married to Edward Sawicki of U.S.N. A shower was given in her honor Feb. 25. On Feb. 18, Michael Bratnik became engaged to Helen Cvetkovich. A shower was given in her honor Feb. 24.

Service News: John Bratnik, Louis Bettyas, George Cerne, Frank Skarl, in European area; Theodore Cipoth, Pacific area; Frank Pasarich, radar school, Hawaii; Joseph Pasarich has become a staff sergeant and is in the Marianas; John Pasarich, West Coast; Tony Skarl still missing, we hope he's all right. Good luck, fellows, wherever you are.

The next important meeting will be Sunday, March 11, at 2 p. m. All are urged to attend without fail. Please pay your dues promptly every month.

MARY PEZDIRC.

Spirit-o-Grams

By Whoosie

ST. LOUIS, MO.—March will be a busy month for us all, for I'm sure we are all trying to do all we can towards the plans for our dance in May as well as for our meeting Friday, March 9. Let's all turn out for this meeting as we have some very important problems to discuss and other business which must be transacted this month.

As you all know our dance is to be held on May 5 and an orchestra has at last been booked—Joe Fabbretti's band. Sounds good. The place, 13th and Arsenal sts.

Are all of you getting busy for the SNPJ telegraphic tourney? Come on all SNPJs, let's go. Notify our committee at once and they will be glad to advise and help you.

This 'n' That: We hear that Sis. Vanderwarker is much better and we hope to see her at our March 9 meeting. Also glad to hear that John Zimmerman is rapidly gaining back his health at Koch's hospital, located south of Jefferson Barracks. Inez and Frank Kokal were in Advance, Mo., visiting the folks and Inez' sister, Mary to Tippet, a school teacher, and sergeant hubby. Inez' brother Lee was married recently to a Baltimore school teacher. By the way, this makes five school teachers in the Tippet family. Lee is stationed at Bolivar, Va.

Sorry to hear that Sophie Vertovsek's sister Sylvia's husband John Ocepce has been severely burned on both hands at Granite City Steel Mill. He is a member of Lodge 230 there. We wish him a speedy recovery. We hear that Swigliches are moving to a farm at Smithboro, Ill. We'll miss you.

Looks like Tony Petrovich is our champ relief solicitor thus far. How about the rest of you? Can you surpass his record?

Sis. Mary Schmidt has two sons in the service. Carl was home on furlough last week. By the way, don't forget your secret pal or buddy, members. I think this should be explained thoroughly at our meeting Friday.

Wolverine News

DETROIT, MICH.—The Wolverines have chosen Saturday, March 17, as the day for their bingo to be held at the Dom on John R to swell up the servicemen's fund. Members who wish are asked to donate a prize toward this bingo in order to assure the returning boys and girls a bang up time. Berchie Naprudnik and Larry Bernick are in charge. Any donations can be left at the Club on John R, our secretary's home, or, better still, bring it yourselves to the bingo.

New members to the Wolverines lodge are Elsie Journey and Cheryl Steffler. Sick members are: John Puhek, Edith Tomcik, Rose Cunich, and Simonde Martinsek. Wolverines are asked to visit these ailing members and cheer them up a little.

Congratulations to Helen Zagar and Sgt. Bill Penozza on their engagement; Elwood Blake and John Crimmins on their marvelous bowling in the state tournament; Leo Bernick somewhere in Belgium who is now a sergeant; Paul Pustover of the Merchant Marines who has also been urged to enlist; John and Anne Ruzich on the tenth anniversary.

Very interesting was the letter sent home by Young American John Cedilnik. It seems John and another Slovene boy from Cleveland were enjoying themselves in a USO up in Fairbanks, Alaska. They were singing Slovene songs when they should walk up but a sergeant and introduced himself as a Wolverine, none other than "Boss" Obed. It's a small world after all.

The Dom at John R is now being run by Young Americans' Elwood Blake and Wolverines' Larry Bernick. Come over and see them sometimes.

Christmas checks were sent to all members in the service. Up to date Secretary Rudy Bernick reports all but fifteen checks have been received. Letters keep coming every week.

All of our sympathy goes to the John Krainitz family who were recently notified of the death of their son, Lt. John Krainitz, in the South Pacific.

Wolverine members home on furlough have been John Strousberger, Paul Fokker, John Kipilla, Vic Stroman and Paul Pustover. Word comes from England of the safe arrival of Lt. Pearl Cowling. Sgt. Ray Travnik was home before leaving for overseas. Parties were held at the club for John Smaltz who left for the army. Best of luck, Ray and John.

Joe Golia of the Young Americans and Larry Bernick of the Wolverines are in charge of the Detroit end of the SNPJ Telegraphic Bowling tournament. The Slovene leaguers continue their bowling every Sunday at the Palmer Park alleys.

Any news of members anywhere can be left at the club on John R as we will try to keep our readers informed of our doings.

Don't forget the Wolverines' bingo March 17. Dancing afterward. Music by Rudy Masser. Everybody come and bring your friends.

MILLY BERNICK, 677.

Social at Berger's Saturday, March 10

CHICAGO.—This Saturday, March 10, the executive committee of SANC will hold a meeting at Berger's Hotel, 2653 S. Lawndale ave., and a social will follow in the evening. Music will be furnished by Debevec. Good refreshments will be served. You are all invited to attend. Admission free.

COMMITTEE.

Labor and Co-ops Confer on Methods of Consumer Organization

WAUKEGAN, ILL.—A how-to-do-it conference between representatives of organized labor and the consumer co-ops to consider the practical steps in developing consumer and cooperative solutions to the problems of lowering the cost of living will be held here March 17-18.

The sessions, which have been planned to conform with travel restrictions, are designed to give labor men and women in the Milwaukee and Chicago area a chance to study the means by which they can develop and use consumer co-ops in such fields as food distribution, housing, medical service, savings and credit, and insurance. Waukegan has been chosen for the meeting because it will give delegates a chance to study the twelve model co-op retail centers in this town and next-door North Chicago. Sponsors of the conference include state and regional labor bodies and regional co-ops serving Minnesota, Wisconsin, Illinois, Indiana and Michigan.

FLASHES

By DONALD J. LOTRICH

CHICAGO.—Everything went off well for the Pioneer Invitational Handicap Doubles tournament. Two full squads rolled on Arbanas' Southwest Alleys. All twenty alleys were used and some good scores were gotten. From advance information, we learned that the Victorians carried first prize, the Skubic-Rozy combination totaling well over 1200. John Alic and Eddie Hudale did a fine job in handling the details. Besides five of the Chicago's lodges, Waukegan and Milwaukee were well represented and a fine spirit prevailed. After bowling, plate luncheons were prepared and served by John and Ida Simon with the help of Sophie Svoboda and Agnes Krakowski and a social followed at the SNPJ hall. Fred Svoboda and John Collins were the main bartenders. Frances Rak and Mae Cerkoney handled the chips. Everybody had a good time.

In the past few days, we had with us a number of Pioneers from out of town including Frank Sodnik, who is still stationed at Clearfield, Utah, and who tells us that he wouldn't mind the set-up if the work was for civilian use and he could have his family with him. Frank does his job well, at least so we would say, from our personal acquaintance with him. So, naturally, the officers are nice to him and he has things pretty much his way. He is still operating an I. B. M.—William Laben is back in the country after many months of Southwest Pacific duty and stopped in for just a short chat. Bill saw service in New Guinea when things were really tough. His health is improving. Bill was decorated with the Purple Heart and the Infantry Combat medal. Then, we had a chance to speak with this young fellow, Edward Prazak, who is always interesting to talk to and who is bursting with energy. Upon his return Ed is due to have his pre-overseas maneuvers and then the journey across the pond.

The executive committee of SANC will hold a meeting Saturday, March 10, at Berger's Hotel. A social will follow in the evening and our many members and friends are urged to attend. Good refreshments will be available.—We heard Phil S. Hanna, of the Chicago Daily News, talk about inflation at the Toman Library Forum last Friday night. He explained that it is doubtful whether the people will want to continue price controls after the war but admitted that they were very helpful at this time. Other lectures at the Library include Victory Garden advice on alternate Thursdays. Next lecture Thursday, March 15. The lectures are free.—Our old friend Lucas Debeljak of Seattle remembers us with a stainless steel souvenir which he is making. He was a delegate at the last convention.

"A lot had happened since I wrote you last and they come pretty close to having me digging in," writes James Jachino. He had

just finished reading the January Bulletin and exclaims that "Shooting the Breeze with Overseas" took him to all parts of the world. Frank Grosz and Arley Bozicnik write to him regularly. Jimmie would like to be back with the Pioneer Bowling League.—Stanley Zbacnik writes from the Philippines again. Filipino women do the washing for the boys for a small compensation, he tells us. Stan has been making all types of drafts in the past few days, which means that his mechanical drawing is coming in handy. Four notes from Arley Bozicnik have come in during the week. Two of them contained issues of Stars and Stripes, a third had foreign coins, and a fourth an embroidered Nazi insignia. Arley follows the Pioneer activities thru the Bulletin and wants Boxcar to get back in print.

The last trip across was the smoothest of all of the trips that Leo Vidler has made since he is in the service. Being on a hospital ship he has, naturally, made a lot of trips and our November mail has just caught up with him. He has docked at Charleston, S. C., but wishes that he was in New York.—Richard Werbick now has a new APO number out of New York.—Robert Teck acknowledges receipt of the Pioneer parcel thru his wife who is in Grand Rapids, Mich.—The parcel was late in arriving for Joe Supancic also, who is now in the Philippines but it came in handy just the same, according to his recent letter. He hopes the new Xmas will be better than the last. The weather is very ideal, he writes but they have plenty of rain.

David Paisoli has reported well. The Pioneer sick list contains the following: Mary Bocinsky, 3219 S. Ridgeway, Mildred Klancher, 3905 W. Marquette Road, Margaret Karun, 3917 W. Grand Avenue in Western Springs, Illinois, Mary Vertnik, 2145 W. 23rd Street, and Mary Meglic, 2242 S. California.

"Guns for Tito" is the name of a book written by Major Louis Hout, U. S. Army, and has to do with the hazardous task of bringing guns and ammunition to Tito and his Yugoslav Partisans in the early stages of the Liberation Front. The United Committee of South-Slavic Americans of New York City recommends this reading. You will find a lot of interesting accounts in the book which was published by L. B. Fischer Corp and costs \$2.75.—Educational institutions are playing an important part in this war. We know that the University of Illinois is making all types of experiments for things which can be used in war. The Army, Navy, and government agencies use the facilities of the university regularly and the findings have helped materially in the promotion of war. A lot of the findings will come in handy after the war. A good many of its students are serving in the various branches and the casualties are high.

Golden Eagles

Meeting, March 11

GIRARD, OHIO.—Everybody has an invitation to our regular monthly meeting this Sunday, March 11, at two o'clock. The days are getting warmer and longer, making it pleasant to visit and associate with some mighty nice people. Then, again, your attendance at these meetings makes that soldier boy of yours happy—his constant request is that lodges maintain and expand their activities. Ann Standohar and Agnes Klucik were reported on the sick list at the last meeting. Then Marco Matekovich of the auditing committee gave a report of our financial standing. Marco is one of our finest fraternalists but we seldom get to see him because of his work. But he always gives us a thought when he has a day off. Fred Klucik has his insurance paid for by the lodge as a result of a contest. William Prevec would have won had he been present.

Juvenile Circle

Our Circle is much more active than the infrequent reports indicate. Our last meeting was well attended and much was planned. Our fifth anniversary is upon us and we are planning accordingly. A skeleton outline for a mammoth "Country Fair" is taking form to be undertaken sometime in July. Parents will be asked to cooperate by donating fancy work, cakes, etc. More on this later. Our new contest had an eventful beginning. It met with enthusiastic response and discussion. There is a winner each and every month. March's special feature is the contribution of a photograph of each member. Five points will be

awarded for this and the photograph will be placed in the Circle's scrapbook.

John Rovani, member of Lodge 46, gave an interesting talk on the SNPJ in general. Our members were most attentive and we know that additional knowledge was gained. Frances Matekovich, president of the Eagles, will do a similar job at our March meeting. These talks will continue as long as speakers are available. Sunday, March 18, is the date for the next meeting.

SANC Branch

A record collection (for Girard) was reported last month. More than \$300 was reported in, with one division vying to make a statement. Lodge 49 topped the list with a donation of \$50. Andy Krvina made the largest individual contribution—\$25. A complete accounting will be made on Sunday, March 18. John Rovani, Frank Prevec, Tony Selak, Matt Zaubi, Matt Kogovsek, Louis Muser deserve credit for making the solicitations and the donors should also be complimented.

OFF THE RECORD—Congratulations to Mr. and Mrs. Frank Prevec on their 35 years of married life. Both are outstanding SNPJs. Here is the address of Justine Bahn—Yeoman, 2nd Class, USNR, Camp 1719, USN Bks. WR, 2166 Broadway, New York 24, N. Y. And Carl Swabeck's—SCU 1920, En. Dept. Camp Florence, Coolidge, Arizona.

About a dozen of our members still appear for bowling every Thursday evening. Scores are moving upwards and the general spirit is fine. Mamie Zitnik chalked up 196 the other night while Mary Macek, our

JUNIOR RED CROSS WORKSHOPS throughout the country, geared to production for the armed forces during wartime, will convert with the coming of peace to produce items for Europe's children and hospitalized American veterans.

Our Front

By Louis Beniger

President Roosevelt's address to Congress and the nation on the Crimea Conference last week impressed me as being one of his best.

"We propose," he said "to substitute for all these (unilateral action and alliances) a universal organization in which all peace-loving nations will finally have a chance to join." Thus, a world league is in the making, and let's hope that it will not be merely another League of Nations, but an organization with plenty of strong teeth.

As for Germany, unconditional surrender will be in effect because this will be the only effective means of putting an end to German militarism and its war-making tendencies. This does not mean the destruction or enslavement of the German people, but it does mean the end of Nazism, complete disarmament, punishment of war criminals and reparations in kind for Germany's victims.

The President also called on the German people to surrender and thus end their agony and the agony of millions of others.

On the Polish question, the President was equally clear, that is, the Curzon line will be adhered to by all major powers.

Roosevelt said that the Polish decision was a compromise which will benefit Poland. "It is well known," he said "that the people east of the Curzon line are predominantly White Russian and Ukrainian; and that the people west of the line are predominantly Polish."

I think that the agreement on Poland is really the most hopeful agreement possible, fair and just, under the circumstances.

This is as it should be. However, the inclusion of territories to the west and north in the new Polish state will very likely present an altogether different problem.

Socialized medicine is a subject now under discussion in various quarters.

Today's editorial on the opposite page deals with it. Medical care for the entire nation is a thing that will soon be taken up in Congress. The need for national medical service is so great that it is hard to see how anybody can oppose it, except the American Medical Association and such other reactionary groups which will always stick to the principle of private profit and exploitation.

I have just been informed that Peter Elish, newly-elected member of the Pennsylvania Assembly, has introduced a bill to give free medical care for children under 12 and all persons over 65 years of age. Peter is a young progressive and an effective writer. He promises to resume his column in Prosveta soon. Pete is a member of SNPJ lodge 589, Canonsburg, Pa.

Zinka Milanov With 'Met' Opera, Chicago

CHICAGO.—The New York Metropolitan Opera will give seven performances at the Chicago Civic Opera House this spring, beginning Monday, April 30, and closing Saturday, May 5. Zinka Milanov, brilliant Yugoslav dramatic soprano, will sing in two operas. On Wednesday May 2, she will appear in the main role in Mozart's "Don Giovanni" as Donna Anna and Saturday matinee, May 5, in Bellini's "Norma" in the title role. Prices range from \$2.40 to \$6.60.

Free Illustrated Lectures

The Chicago Natural History Museum is offering a series of nine illustrated lectures on Saturday afternoons at 2:30 o'clock in James Simpson Theater, Roosevelt Road and Field Drive, to which the adult public is invited. No admission charge. The first lecture on "Good Neighbors and Strategic Materials" was given March 3. On March 10, William L. Darden will give a lecture on "Alaska and Her People"; March 17, "Scandinavia and the Far North," Wirt Barnitz; March 24, "High Country," Alfred M. Bailey; March 31, "Pledge to Bataan," motion picture; April 7, "Brown Men and Red Sand," Charles P. Mountford; April 14, "Bird Magic in Mexico," Dr. Olin S. Pettigill; April 21, "Life in the West," Paul D. R. Ruthling; April 28, "Living India," Raminakshana and Manorama Modak in a stage production.

Golden Eagles

(Continued from page 6)

...took charge of 157. One of our juveniles, Beatrice Muster, scored 131. Nice work all around.

Freeman Hake is enjoying Army life reports. He begins his day at three in the morning. Card from an old friend, Adolph Slapnik. Says that he is now engaged. When last heard from he was in Miami, Florida, getting a good rest. And two nice letters from Joe Umcek, a most popular Eagle. He was in all the Philippine operations.

Delbert Rezek and Molly Perchellin won war stamps at the last Circle meeting. A big "hello" to the Milwaukee Golob.

FRANK REZEK, 643.

Universal Comets

UNIVERSAL, PA.—Dates to remember: April 8—Duckpin tournament and dance by the E. S. Federation of W. Pa. at Sygan Hall; April 21—Dance by Lodge Comets 715 at the Slovenc Hall, Universal; April 29—Tenpin tournament of the E. S. Federation of W. Pa. in conjunction with the national SNPJ telegraphic tournament.

Comets' News

Lodge members are now bowling every Friday night at Verona. Last week 17 members turned out, and we have facilities for more bowlers. Those desiring to bowl should inform either Mary Kumer, Max G. Kumer, or Andy Prijatelj. The same persons are making arrangements for the federation duckpin tournament scheduled in Sygan, Pa., on April 8. Those desiring to bowl in the tournament must make their intentions known to this committee.

Lodge 141 of Universal has joined the drive of the American Committee for Yugoslav Relief, and our lodge members are asked to support it with cash and new and used clothing. Turn your cash donations over to Martin Kumer, Peter Bergant, or Paul Kokal Sr. Make your clothing contribution at the Universal firehouse now. The clothing which you consider out of fashion or no longer useful will be immensely helpful to the heroic Yugoslavs. Give today and give liberally. The American interest in Yugoslav relief is best illustrated by the recent banquet sponsored by the American Committee in New York. Outstanding business, political, fraternal, industrial, and professional leaders were present, and over \$500,000 was collected and pledged.

Federation Pin Tourney

The Athletic Committee of the E. S. Federation of W. Pa. met to continue plans for the duckpin and tenpin tournaments scheduled in April. The Duckpin tournament is scheduled for April 8 at the SNPJ Hall, Sygan, Pa., and the Tenpin tournament is scheduled for April 29 at the SNPJ Hall, Strabane, Pa. The latter affair will be in conjunction with the National SNPJ Telegraphic tournament scheduled for April 28 and 29. A dance will follow each tournament.

While the various lodges are awaiting complete information on the tournament through these columns and by letter, we urge that they begin immediately to organize teams of men, women, and juveniles and forward them to the Athletic Committee just as quickly as the entry blanks are received by the lodge secretaries. A decision must also be made as to the time that the teams desire to bowl so that there will be no delay in beginning the tournaments nor in starting the various events, thus being a convenience to the committee and the bowlers.

News and Views

The farewell party held at the Slovenc Labor Center, Chicago, on Feb. 17, in honor of Anne brought out an attendance far greater than my greatest expectations. It was a

wonderful party, and both of us are deeply grateful to the Pioneer Lodge 559 for going to the inconvenience of providing it. We want to thank the individuals that contributed effort in the kitchen and bar, individuals and firms, those that presented the music, refreshments, and decorations so generously to make the party such a complete success. We are thankful for the attendance to friends from Detroit, Waukegan, Milwaukee, and the Chicago area. The expressions of good wishes and gifts were numerous, and we are very grateful indeed.

The weekend of Feb. 9 until the morning of Feb. 13 was spent in Berea, Ky., visiting with the R. T. Hougens and little Dona Clare. Mrs. Hougens is the former Mary Groser of Chicago. We enjoyed a pleasant time in that interesting college town, and we were pleased to meet some of the town's leading citizens. Among these was a doctor who had just recently returned from North Africa where he had served with UNRRA as a Yugoslav refugee camp. He was an extremely interesting man, and it was pleasing to learn his impressions of the Yugoslav people and the reactions of the Yugoslav people to the political revolution in their country.

The opinions of this gentleman were especially convincing because he was speaking from an impartial standpoint. His impressions are solely those of what was very obvious, and without any pretense of attempting to solve the Yugoslav "mystery." Fortunately, to most Americans the political situation in that country is no longer a mystery.

He emphasized that the leading political and military figure in Yugoslavia is Tito, without reservation, and the movement that has captivated the hearts and souls of the Yugoslavs is the Yugoslav Liberation Movement. He indicated that the Yugoslavs are not communists, which denies the reports of anti-Tito forces that Yugoslavia will be communist after the war. His observation is that less than 1% of the refugees are royalists; this would indicate that there is little sentiment for the return of a monarchy to that country. General Mihailovich seems so unimportant to these people as a force in Yugoslavia that he doesn't even merit discussion by them.

This doctor was deeply moved by the excellent spirit of these people, and their determination to be free and independent in action from any and all great powers. He was much impressed by the highly talented singing choruses of the Yugoslavs, and by their expertness in administering the affairs of the refugee camp.

To many readers, it will be interesting to relate that Theresa Kerze of New York, of Slovenc parents and the daughter of Frank Kerze, was the chief nurse to this doctor. She is undoubtedly now in Yugoslavia. We would enjoy hearing from her in these columns.

MICHAEL R. KUMER.

Juvenile Circles of the SNPJ

Juvenile Circle 47 is Planning Birthday Program

JOHNSTOWN, PA.—Our Juvenile Circle No. 47 held a few activities in January and February. We had a skating party. Our dance was very successful, for which our Rhythm Makers played, namely, Stanley Skidle and Emil Citicenski.

Our Circle is quite busy. Mrs. Culkar is helping the girls to sew, and she gives us questions and for the correct answers we receive awards. Mr. Greming, a Scoutmaster, comes up and shows us juveniles how to play games. We are trying to get a song for our Circle. Manager Ann Briceley will give a prize of 30c to the winner.

The officers of the Circle are: Andrew Black, president; Wilma Ladig, secretary; Elsie Marine, Sgt.-at-Arms. We are planning to have an anniversary program. Of course, our members are "all out" to win a sweater. I would certainly feel proud to wear one. Some of us have received certificates of attendance and we all appreciate them.

JOHN KOPLIN.

Voice of Youth Circle Planning Party Saturday

MIDWAY, PA.—The Voice of Youth Circle No. 15 held its regular monthly meeting on Feb. 27, and I was pleased to see that more of the members attended. But I hope I shall see still more of them at the March meeting which will be held on the last Friday of the month, March 30.

Our last bingo party was such a success that we decided to have another one this Saturday, March 10. I want to thank all of you who helped us make the bingo a success and hope I shall see all again at this one.

So don't forget the date, Saturday, March 10, at 8 p. m.
Mrs. IRENE LUKAN, Mgr.

Perfect Circle No. 26 Will Meet Saturday, March 10

CHICAGO.—The Chicago Natural History Museum is again featuring the spring season of motion pictures for children, and this special group features an excellent variety of films.

Circle members will have to select their preferences, as we cannot attend all sessions due to previously planned activities. These movies are given by the James Nelson & Anna Louise Raymond Foundation, and are unequalled for child education, as they combine learning and fun, a combination hard to beat where children are concerned.

Perfect Circle 26 will hold a regular meeting Saturday, March 10, at 10:30 a. m., lower SNPJ hall. We are going to make plans, and select committees for our coming Easter social. Members are urged to give this some thought and come prepared with ideas and suggestions.
ANN SANNEMANN, Mgr.

Pioneer Juniors, Circle No. 27, Report Progress

STRABANE, PA.—For the past few months news about the Pioneer Juniors, Circle 27, has been very scarce. But that doesn't mean that we have been inactive. No, sir, we've been rolling right along.

In January we had our regular meeting and elected a new group of officers. Let us pause here to give a lot of thanks to the old officers; they did a great job while in office. Our new officers are: Pres., Guy Houston; V. Pres., Jerry Yarkosky; Sec'y, Mary Ann Ravelock; and Treas., Margie Tomasi. We wish them the best of luck and know that they are capable of doing excellent work. After the meeting an enjoyable social period was held.

In February, besides the regular meeting, we had a Valentine and anniversary party combined. This marked the second successful year for our Circle. We are sure that we will have many more.

Our March meeting was held on the 1st. The attendance was not as good as it could have been. Let's make up for that by having a perfect attendance at the April meeting. At the meeting it was decided to enter a team from the Circle in the national SNPJ Telegraphic Bowling tournament which takes place in April. We also began to start preparations for our mothers' banquet. More about this event will appear in later articles.

Added comments: Mary Frances Chesnic and June Curtis brought letters to the meeting; watch for them in The Voice of Youth. Keep up the good work, girls. You boys on the bowling team had better start practicing so that you can turn in some good scores.

For Publicity Committee,
JAMES PODBOY.

None think the great unhappy, but the great YOUNG.

serious at Sunday's tourney; he couldn't complete his bowling.—It was nice seeing the Waukeganites again; besides the Simic sisters, we chatted with Chris Stritar, and Marco Shappeck from Milwaukee.

SNPJ SPORTS

News From the Bowling Fronts

Have you decided to participate in the SNPJ National Telegraphic Bowling tournament on April 28 and 29? Have you completed arrangements where you are going to bowl? Do you know that April 18 is the DEADLINE for all entries in the Chicago office? Do you realize that that leaves you less than six weeks to organize your teams and, at the same time, line up all the doubles and singles entries? The fact is there is no time to be lost, and we have got to act fast if we are to assure the fullest measure of success for the first "telegraphic" tournament. Do not wait until the very last day to mail in your entries, for this is one tournament in which there can be no excuse for late entries.

It is important, first of all, to decide where and when you are going to bowl. Then contact every bowling prospect in the lodge. Get as many interested in the tournament as possible by explaining all of its outstanding features. Fill out two copies of entry blanks for each set of bowlers, one copy of which will be sent to the Athletic Director in Chicago with respective entry fees, and the other with respective bowling fees to be kept by the local tournament secretary.

We suggest that you read John J. Spilar's "Telegraphic Tips" elsewhere in the Sports Section. The Cleveland SNPJ Athletic League will hold its "telegraphic" tournament at the Slovenc Workmen's Home. The secretary is Brother Spilar, whose home address is 13513 Darley Avenue, Cleveland 10, Ohio. All entries and fees are to be sent to him and the closing entry date is Saturday, April 14, four days prior to the deadline set for the national office.

In Waukegan, Illinois, the three local lodges are working together on the "telegraphic" event. A meeting is scheduled for next week at which time it is expected that all details will be ironed out to everyone's satisfaction. Likewise in St. Louis, the three lodges there are collaborating and trying to work out the best possible arrangement for that locality. It is hoped that the nearby lodges in Illinois will be in position to offer some cooperation.

To stimulate greater interest locally, the "telegraphic" tournament can be the medium through which local SNPJ championships can be decided. Additional prizes can be provided for this by the bowlers and/or lodges participating. This, however, is strictly a matter for local decision.

Lodges who have not yet received entry blanks for the "telegraphic" tournament and those who need more than were sent to them, can have same by writing to the Athletic Director. Also, mimeographed copies of the complete rules are now available for those who did not save the issue of the Prosveta (January 31) in which they were originally published.

The Pioneer Invitational Doubles Handicap tournament, which was rolled at Arbanas Southwest Alleys last Sunday afternoon, drew sixty Two-man and Two-woman teams, approximately 80 per cent of whom were Chicago entries. Of the out-of-town bowlers all except three were from Waukegan, representing Little Fort Lodge 588 and Sloga Lodge 14. Emil Hrast kept his record intact of never yet missing a Pioneer Invitational tournament, again coming all the way from Washington, D. C., to take part. Congratulations, Emil.

Here's one for Ripley... The three men's doubles, rolling on the second squad last Sunday, on alleys 15 and 16, were tied at the end of the first two games, each having a total of 587. Figuring in this unusual combination of scores was Frank Lotrich, Pioneer member and representative of the National Athletic Board.

Interesting facts... Bowling is probably the fastest growing indoor sport in America, ranking second to basketball in popularity. It is the sport that millions have learned to enjoy. Of the estimated 16,000,000 bowlers in this country, 13,500,000 are men, 2,000,000 are women, and 500,000 are juveniles.

Why has bowling become so popular? Ask that question of any bowler, and you'll get this reply. "The game is a lot of fun." That, of course, is the basic reason for its popularity, but bowling is more than that. It is a good sport, because it allows us to do something we enjoy in an enjoyable environment, and more than any other sport, it offers refreshing exercise, spirited competition, relaxation from the cares of the day, and genuine good-fellowship. Bowling recognizes no age limitations for grandfathers and grandmothers can have just as much fun as their children or their children's children. Neither is great

strength required for persons with physical handicaps are often right at home on the bowling alleys. There are cases where even the blind have become remarkably skillful bowlers.

The game of bowling at pins was believed for many years to have originated from lawn-bowling or, at least, there has always been more or less conviction among the historians that these two games are closely related. Yet the fact is that while lawn-bowling is one of the most ancient sports, that of bowling at pins, it now appears, never started as a sport, but instead as a religious test or ceremony. It is difficult for the average bowler, who is familiar with the modern development of the game of ten-pins, to believe it has such a beginning, and yet the records, dating back many hundred years, indicate beyond a doubt that this is true. These facts have been learned from a book written on the subject almost fifty years ago by a German named Wilhelm Pehle, who was keenly interested in bowling. More about this some other time.

MICHAEL VRHOVNIK, Athletic Director.

Panthers Blank Ross To Snap Losing Streak

CLEVELAND, OHIO.—Possessing a record of only 10 wins in 54 contests so far this season, the lowly Utopian Panthers snapped their fifteen consecutive game losing streak with a decisive three game runaway over the Betsy Ross quintet. The aroused Panthers romped in quite handsily burying their opponents by a margin of 245 sticks. Johnny Atwood led the merry chase with 217 and 215 scores in a 588 series. Al Hirsch abetted most ably with a 582 series on gems of 223 and 231. What's the matter, fellows? Bowl only two games! Mike Krall had a 520 series to lead the losers.

Although Tony Prime carved out a five 622 series the Lunder-Adamic five dropped two frays to the Utopian Lions. Tony slapped consistent 211, 206 and 205 tallies for the lone 600 set of the evening. But that didn't disturb the Lions a bit as they turned on the heat in the second game and steaked in with the last by 5 pins. Anchorman Frank Zupan's 573 series and 236 game which won the last thriller was tops for the Lions.

The V-Boy boys bagged in most unexpectedly with two close victories over the Utopian Tigers. Andy Poklar with a 482 series was high for the upsets. "Whitey" Matthews came through with a 558 series for the Tigers.

200 Circle: F. Zupan 236, A. Hirsch 223-221, J. Atwood 217-215, J. Matthews 216, A. Prime 211-206-205, W. Schlarb 202, F. Svigel 200.

Telegraphic Tips

The Cleveland section of the National Telegraphic tournament will be held at the Slovenc Workmen's Home alleys. The deadline for entries is April 18th (Chicago office). The final date for Cleveland entries will be Saturday, April 14th. Any entries received after that date will not be considered. They must be in the hands of your writer at that time. So get your blank filled out early to make sure you will participate in the initial SNPJ Telegraphic tournament. The entry fee for this meet is \$1.50 per person per event, 84c for bowling fees and 75c that will go to the grand prize list. Send your entries and fees to John J. Spilar, 13513 Darley Ave.

All Utopian men who are expecting to bowl should contact George Jelinek (KE. 1799) or attend the next meeting which falls on Saturday, March 17th. Your average as of March 10th will be used in making up the teams. The ladies can contact Frances Pucel every Friday night at the Slovenc Home alleys for the women's squads.

J. J. SPILAR, Ath. Rep. Dist. No. 3.

In a Hurry

Husband—Who was that you were talking to for a whole hour at the gate?
Wife—Oh, that was Mrs. Jones; she didn't have time to come in.

Groser's Letter From Germany

SOMEWHERE in Germany Dec. 31. (Delivered Feb. 28)—Here it is New Year's eve and I have a little time so I thought I'd write a few lines to Prosveta. I don't know just when it will be mailed as it has been some time since we've received any mail or sent any out. I am feeling as good as could be expected and at present enjoying a slight snowfall which really has made the countryside beautiful; of course, this is also better news to us because it ended the rain and mud that we've been having.

I was fortunate enough to get two of the October issues of Prosveta and what little time I had enjoyed reading them very much. I was glad to see the splendid results of the past membership drive, realizing the obstacles that had to be overcome in securing members in wartime conditions.

I received a letter from Arley Baznic the other day; he's also somewhere in Germany and he writes a typical Arley letter, just as he used to write back home as a civilian. So this war isn't changing all of us. At present we are going over the old stamping grounds of Arley's outfit. Of course there's been a change in scenery besides just the weather. My hopes are that the boys are okay.

In yesterday's Stars & Stripes I read where Montgomery Ward of Chicago is in dutch with Uncle Sam again. The story wasn't in very much detail, but to me it was the same old story, that jerk Avery's statement that his employees always were well paid. He sure is a swell guy as far as his fat profits are concerned.

I also read with interest where some politician made the statement that the 30-day furloughs back to the states were not popular with the soldiers. That in itself is quite a joke. You can imagine anyone so far from home refusing a chance to get there, regardless how patriotic he may say he is. Although I myself am not eligible for one, I hope guys like him will not deprive well deserving GT's of the opportunity of getting home.

A bit of good news from the home front was on the sport pages where the "I-ot-a-drag" 4-F's are going to be reclassified. One of the worst things to read about is the news of 4-F boxers, football, baseball and other athletes making All-American and cleaning up while physical wrecks are carrying on over here. It sure is a pity to see some of the boys who have to continue to fight. We here don't envy any 4-F or anyone who is not in the army, but those that are not physically fit to be here and really fight, something should be done. Of course, it isn't the individual's fault but rather of someone in a responsible position. Hope the matter is straightened out as we can use some of those All-Americans over here.

It's getting dark, so will have to close, wishing all of you a happy 1945.
Pvt. FRANK GROSER,
36796774, Co. E 137th Inf.,
APO 35, c/o PM, New York C.

Lodge Correspondents Please Note

Postal regulations prohibit publishing or mentioning in any way items covering raffles or games of chance to which an admission fee is charged. Papers containing this information are refused admittance to the mails. Therefore, our correspondents are asked to kindly eliminate such subjects from their articles.

- SOVIET SPIRIT—By Mary F. Ward \$1.75
 - LENINISM—Selected Writings by Joseph Stalin \$2.75
 - CAPITALISM AND PROGRESS—By Anna Rochester \$1.25
 - ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK \$5.00
(English-Slovene Dictionary)
 - ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO \$2.00
(English-Slovene Reader)—Sestavil Frank J. Kern
- Post Paid—
- MICHAEL R. FLEISCHHACKER**
1642 N. FAIRFIELD AVE. CHICAGO 47, ILL.

Letno zborovanje glavnega odbora SNPJ

v glavnem stanu SNPJ v Chicagu, Ill., od 15. do 17. februarja 1945

(Nadaljevanje s 3. strani)

SNPJ, kakor tudi od drugih naprednih slovenskih elementov v Ameriki, bi tega dela ne mogli vršiti. Za vse to vam gre moja iskrena zahvala. Skušal bom prisostvovati vsem sejem tega zborovanja in biti na razpolago vsakemu za morebitna pojasnila in informacije o vseh fazah mojega dela. **MIRKO G. KUHEL**, gl. blagajnik.

Soglasno odobreno, da se poročilo vzame na znanje.

Br. gl. tajnik prečita poročilo br. tajnika bolniškega oddelka.

memb in popravkov glede podpor, o čemer se bo že na tej seji lahko razpravljalo. Na vsak način bo treba izenačiti določbe glede članov-vojakov tako, da bodo pod enimi in istimi pogoji deležni tudi enakih podpor. V mislih pri tem imam določbe, ki dovoljujejo bolniško podporo omenjenim članom za čas vezbanja v tej državi, niso pa deležni odškodnin. Dovolni naj se oboje ali pa popolnoma ukine.

LAWRENCE GRADIŠEK,
Soglasno odobreno, da se poročilo vzame na znanje.

Br. Michael Vrhovnik, direktor mladinskega oddelka, predloži naslednje poročilo v angleščini, katerega prosti prevod se glasi:

Poročilo direktorja mladinskega oddelka

Zopet je zatoleno za SNPJ eno leto, leto napredka, leto novih vojnih dogodkov in raznih negotovosti. Pripravil sem poročilo, v katerem želim podati kratek pregled mojega dela, ki mi je bilo poverjeno ali katerega mi nalaga moj urad, in katero je bilo v večini izvršeno v zadnjih šestih mesecih.

Zbrali smo se na zborovanju, ki je najbrže eno najvažnejših po zadnji konvenciji, da pregledamo zopet naše izvršeno delo, razpravljamo o raznih problemih in iste rešimo ter najdemo pota in sredstva pospešiti zanimanje in aktivnosti pri društvenih in članih, in ako potrebno ponovno poudariti naše stališče, katerega vzajemamo z ozirom na položaj in razmere v tej državi in tako tudi na splošni svetovni položaj, namreč, da se ustvari pogoje za trajni mir, da se doseže socialna zaščita, svoboda in pravica za priprosto ljudstvo v obče.

V preteklosti smo uspeli v našem skupnem delu popolnoma zadovoljivo, in zedinimo se tudi na tem zborovanju v zaupanju, da rešimo važne zadeve, ki bodo prišle na dnevni red in predložene v razpravo v teku prihodnjih dveh ali treh dneh, v korist članstva in organizacije v obče.

Neizogibno je, da se pojavijo tekom zborovanja nesoglasja, kot se je to dogajalo v preteklosti, toda to nas ne sme odvrtiti od skupnega cilja, delovati za koristi naše bratare organizacije. Imamo lahko različna mnenja in mišljenja, toda kljub temu smo lahko vsi edini z ozirom na SNPJ: tekmo razprave se pojmi razčistiti, in na podlagi tega se lahko doseže praktični in koristen zaključek z ozirom na bodočo jednote. Zapisniki naših zborovanj naj prikazujejo mnenja posameznih, in soglasje pri sprejetih zaključkih. To je po mojem mnenju pravi izraz demokracije med nami samimi, zaščiti za one, ki se sedaj borijo za to načelo, in za našo bodočo generacijo.

Naše stališče z ozirom na Slovence, Hrvate, Srbe in druga jugoslovanska ljudstva v Evropi naj bo še v bodoče isto, kot je bilo dosedaj, pomagati direktno in indirektno kolikor mogoče največ hrabrim Partizanom v njih borbi za pravičen mir, neodvisnost in varnost pred kakršnim koli izkoriščanjem; podpiramo še nadalje SANS in slične politične odbore, kakor tudi Vojni pomožni odbor Amerikancev jugoslovanskega porekla in pridružene organizacije.

Konca vojne v Evropi, kot smo tako zaupljivo pričakovali, ni bilo v preteklem letu. Posledice tega je zastoj raznih aktivnosti v naši državi, in nekaterih nasebinah več. Kljub temu so se proslavile 40-letnice vstale in zavirale pri raznih društvenih popolnoma zadovoljivo; toda Mladinski krožki vsled sedanjih razmer postajajo bolj in bolj neaktivni.

Starejši člani postajajo vsled posledic sedanje vojne, kot skrb za svoje drage, dolgi delavniki pri težkem delu v tovarnah in rudnikih, telesno in tudi duševno utrujeni, izčrpani, in vsled tega ne morejo toliko delovati na tem polju, kot so prej. To se opaža bolj in bolj v raznih nasebinah, kjer so bile prej precejšnje aktivnosti; so izjeme v nekaterih izredno aktivnih nasebinah. Temu odpočim v sedanjih razmerah je skoro nemogoče, vsaj začasno ne.

Konec vojne v Evropi bo brezdvomno odpomnilo tej situaciji. Iz tega vidika je pričela intenzivna vzgojevalna kampanja v Prosveti in mladinskem mesečniku "The Voice of Youth," poživiti zanimanje v aktivnostih že obstoječih mladinskih krožkov in za organiziranje novih.

V tem oziru imamo veliko pomoč v uredniških člankih priobčenih v Prosveti, česar smo prej zelo pogrešali, in prepričan sem, ako se bo nadaljevalo v pravi smeri, da bodo ravno ti članki veliko pripomogli pri organiziranju novih mladinskih krožkov v raznih nasebinah, kjer jih sedaj še ni. Izogniti se ne morem, da ne bi omenil dejstva, da zelo primanjkuje voditeljev, ki bi se udeleževali med mladino; nadalje, da je delo izredno težavno tudi pod najboljšimi okolnostmi, odškodnina malenkostna, in da obstoj mladinskih krožkov je odvisen od njih lastnih aktivnosti. Obstoj in napredok mladinskih krožkov se mora vzdrževati le s pomočjo raznih aktivnosti in inspiracij od voditeljev; druge podlage nimajo nikakršne, kot jo imajo društva odraslih članov, kjer je glavni tečaj zavarovalnina. In to je tudi eden vzrok kratkega življenja mladinskih krožkov. Po mojem mnenju ni nobenega izgleda za kakšno odpomno v bližnji bodočnosti.

Kljub pesimističnim napovedim na zadnjem zborovanju gl. odbora in tudi še pred zborovanjem glede predvidevane članske kampanje z ozirom na izid iste, me izredno veseli, da lahko poročam, da je bila zadnja ali 40-letna jubilejna kampanja izredno dober uspeh, kot sta bila tudi prejšnji dve, t. j. "Kampanje zmage" in mladinska kampanja ob priliki proslave 30-letnice mladinskega oddelka. Zahvaliti se je treba lojalni kooperaciji in pomoči, ter sodelovanju posameznih društev in članov, in posebno pa še tekmovalnosti, ki so s svojim delom navduševali in vzbudili zanimanje za kampanjo v vseh nasebinah, kjer so društva. Ta kampanja je pridobila jednoti 3,576 novih članov, od katerih je 2,301 mladinskih članov in 1,275 odraslih; v zadnje omenjenem številu je vključenih 695 članov, ki so prestopili iz mladinskega oddelka v oddelke odraslih. Naj dodam še to, da je bilo sprejetih v prvih štirih mesecih preteklega leta 867 novih članov v oba oddelka, in v celotnem letu 1944 je na pristopilo 4,443 članov, najbrže tretje največje število, odkar se vodi beležke; v letih 1942 in 1943 je bilo večje število novo pristopilih članov obeh oddelkov.

V času kampanje je bilo članih izredno majhno število: samo deset odraslih članov in 8 članov mladinskega oddelka; to so namreč oni člani, ki so pristopili v času kampanje, in to dejstvo dokazuje, da novi pristopili člani, ki so sprejeti v času kampanje, ne odpadajo v času kampanje, niti ne več mesecev po kampanji sami. Glede kampanje mladinskega oddelka v času 30-letnice naj omenim, da sem po preteku 13 mesecev preiskal in promišljal, da je odpadlo samo 75 članov od 1,461 sprejetih v času kampanje, ali 5%. To je zelo

dobro; posebno še radi tega, ker so bili stroški tako majhni.

V vaše informacije podajam pregled članstva in odstopa članov za dobo desetih let. Zbral sem podatke od 1. januarja 1935 do konca leta 1944. Uradna poročila prikazujejo, da je bilo najmanj članov v letu 1944, namreč članih je bilo 889 članov obeh oddelkov, ali 1,34% od skupnega članstva; drugo najboljšje leto je bilo 1943, v katerem je bilo članih 1,52%, in v treh prejšnjih letih je pa bilo članih 2,16% od vseh članic. Tabela za zadnjih deset let je sledeča:

Pregled članstva pri SNPJ v deset letih:			
Leto	Skupno število članov	Število članih	Odstotek članih
1944	889	889	1.34%
1943	84,144	977	1.52%
1942	61,851	1,336	2.16%
(*)1941	60,282	1,146	1.90%
1940	52,404	1,195	2.28%
1939	51,919	1,268	2.44%
1938	51,143	1,144	2.23%
1937	49,604	971	1.98%
1936	49,309	892	1.80%
1935	47,932	1,248	2.60%

(*) Zvezdica pomeni, da se je v tem letu izvršila združitve s SSPZ in vsled tega se je članstvo SNPJ pomnožilo za 5,358 članov oddelka odraslih in 1,989 članov mladinskega oddelka.

Novi načrt odškodnin ali nagrad društvenim tajnikom, ki je bil prirejen po br. gl. tajniku in mladinskem direktorju, bo gotovo znižal število članih in odstopilih članov, in glavni namen tega načrta je obdržati v jednoti člane. Ta novi načrt se tudi lahko smatra kot nekakšna celoletna kampanja, v kateri so društveni tajniki tekmovalci, in ta novi načrt, ki je v veljavi od 1. januarja naprej naj se izvaja tako, da bo imela jednota kolikor največ mogoče koristi od tisočakov, katere se bo izplačalo tajnikom kot nagrada ob koncu leta.

Sportne aktivnosti jednote so na zelo nizki stopinji. Toda nekatera društva se zavedajo, da bodo mladi člani, ki so sedaj v vojaški službi, kmalu prihajali nazaj in da je čas tujak, ko je treba poživiti aktivnosti, v katerih so se mladi člani udeleževali predno so bili vpoklicani v vojaško službo. Dokončujemo predpriprave za prvi SNPJ Narodno "Telegrafično" "Ten-Pin" kegljaško turnejo, kar je bilo odobreno na zadnjem zborovanju glavnega odbora, in iz splošnega vidika je gotovo, da bo ta turnea zvezana z raznimi drugimi prireditvami uspešna. Te vrste turneja bo poživila zanimanje med vsemi člani, ki se za šport zanimajo, in na ta način v splošno vzbudila zanimanje za SNPJ. Na tekočem zasodanju gl. odbora bo na dnevnem redu izvolitev novega atletskega odbora; priložnost je osem kandidatov za pet okrožij in imena kandidatov bodo predložena vam v izvolitev.

V kolikor mi je mogoče dosedaj razvideti iz osebnega opazovanja in raznih poročil, novo ime mladinskega mesečnika postaja bolj in bolj popularno, posebno še med člani mladinskega oddelka; izjem je zelo malo. Razumljivo je, da bo iz sentimentalnih razlogov ime "Mladinski list" ostalo še nekaj časa med nami. Sam pa sem prepričan, da bo mladinski mesečnik z novim imenom "The Voice of Youth" bolj koristen in pospešil razne aktivnosti med našimi člani mladinskega oddelka in jih zainteresiral za SNPJ.

Včeraj, dopoldne in popoldne, se je vršila seja okrožnih podpredsednikov, katere sem se udeležil in predsedoval; nemogoče mi je pa bilo prisostvovati večerni seji. Seja je sprejela razna priporočila, ki bodo predložena tekočemu zborovanju pozneje, in prepričan sem, da jih boste upoštevali.

S tem zaključujem svoje poročilo in se želim zahvaliti vsem za kooperacijo, katero ste mi izkazali pri mojem delu v preteklem letu.

MICHAEL VRHOVNIK,
mladinski direktor SNPJ.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Poročilo upravitelja jednotlivih publikacij in tiskarne

Sledeče je moje poročilo za zadnjih šest mesecev:

PROSVETA—Sredina izdaja ali glasilo se tiska v 33,600 iztisih, enako kakor v prvi polovici leta. Dnevnik se tiska pa v nekaj nad 6,000 iztisih, toda direktno plačanih naročnikov je 5,958, ostale številke pa so za oglaševalce in druge potrebe. Narasli smo okrog 100 novih naročnikov v zadnji polovici leta. Gremo le počasi naprej, ker mladina ne čita dnevnika, stari pa izumirajo. Naročnine se točno in redno plačujejo. Pri oglašitvi smo napredovali za okrog \$600.00 in to največ za oglasi za iskanje delavcev. Kakor boste razvideli iz računov za Prosveto, smo nazadovali pri Prosveti v finančnem oziru in kažemo izgubo za vsoto \$4.46. Temu je krivo največ, ker smo izgubili pri odpočitvi se nepotečenih U.S. investicij (ki so bile odpočitke največ radi obrestne mere) vsoto \$833.75, kar pomeni direktno izgubo, katere ni nihče zakrivil, pač pa je nastala radi razmer, v katerih se nahajamo.

MLADINSKI LIST smo tiskali ob koncu leta v 10,700 izdajah, ali nekaj več kot v prejšnji polovici leta. Napredovali smo kajpada vsled narastka članstva v mladinskem oddelku v zadnji kampanji. To je zadnje poročilo pod imenom Mladinski list. Kot vam je že znano, smo mu ime spremenili v "The Voice of Youth of SNPJ" in s tem imenom je izšla prva številka v mesecu januarju 1945. Razen imena, je oblika in vsebina našega mladinskega lista enaka kot prej.

TISKARNA ne beleži absolutno nobene spremembe. Razen tiskanja naših publikacij in jednotlivih tiskovin ter nekoliko zunanjih del, je kot je bilo. Je pa vedno bolj težko za tiskarske delavce, posebno okroščavce na stroje. Ako kateri zbolijo ali postanejo nevarni zaradi nadomestitvi, ker je veliko pomanjkanje teh delavcev. V sled tega trpi tiskarna. Delo se mora opraviti z manj močmi in z nadurnim delom, za katerega se pa mora plačati čes in pol in celo dvojno plačo na uro, kar pomeni vedno višje stroške. Ampak je treba potrpeti dokler bo vojna. Glavna neprivilika je v tem, da dve osebi težko opravita toliko dela kakor trije, čepre delata več ur na dan in je težko razdeliti pravilno delovni čas. To sem zabeležil zato, da bo članstvo vedelo, da imamo tudi mi precej sitnosti radi vojne.

Kar se tiče splošnega poslovanja med društvenimi tajniki, zastopniki in glavnim uradom, je sloga in sporazum. Draginja je vedno hujaša in vedno je težje pri nabavljanju blaga in drugih potrebščin. Plače se vendar višajo, kar je naravno v teh razmerah in mi ne bi imeli nič proti temu, ampak mi nismo kot druga privatna podjetja in ne delamo za profit, marveč le za potrebo sami sebi in, kakor vam je znano, je cena listu bodisi za dnevnik ali tednik vedno ena in ista.

To je približno vse moje poročilo. Knjige so pregledali računski izvedenci in naš nadzorni odbor. Ako potrebno več pojasnila, sem na razpolago seji in članstvu.

FINANČNO POROČILO PUBLIKACIJ PROSVETA IN MLADINSKI LIST od 30. junija do 31. decembra 1944

DOHODKI:	
Naročnina na dnevnik	\$ 6,475.19
Naročnina na tednik	28,462.70
Oglasi	2,890.93
Subvencija od zavaroval. oddelka SNPJ za Mladinski list	4,281.18
Za plače uredništva in upravništva Mladinskega lista	780.00
Obresti od investicij	532.47
Dividend (Millard State Banka v konkurzi)	37.00
SKUPNI DOHODKI	\$ 43,449.47

IZDATKI:	
Provizija od naročnin in oglasov	\$ 1,205.97
Tiskanje Prosvete in Mladinskega lista	28,731.00
Plače urednikov in upravništva	8,901.40
Tiskovine, uradne potrebščine	129.31
Znižana vrednost pohištva	48.35
Za pregled poslovnih knjig po računskih izvedencih	100.00
Najemnina uradov	300.00
Poština in ekspres	127.67
Poština drugega pošt. razreda za Prosveto in Mladinski list	2,140.38
Razni publikacijski stroški	678.06
Davek za socialno zaščito	87.63
Za brezposelnostno zavarovanje	70.96
Izguba na investiciji	868.75
Neplačan oglaš.	2.00
Interes na investiciji	10.35
SKUPNI IZDATKI	\$ 43,453.93
Izguba v drugi polovici leta 1944	4.46
Skupaj	\$ 43,449.47

RAZDELITEV PREMOŽENJA:	
Gotovina v Northern Trust Company Banki	\$ 12,125.39
Neplačani oglaš.	377.36
Od zavarovalniškega oddelka SNPJ za tednik	4,517.02
Vloga za drugi pošt. razred Prosvete	518.07
Vloga za drugi pošt. razred za Mladinski list	19.82
Zvezne vladne zadolžnice	35,333.13
Pohištvo in oprema urada (kupna cena)	6,328.24
SKUPNA IMOVINA	\$ 59,219.03

OBVEZNOSTI, REZERVA IN PREBITEK:	
Neplačani računi	\$ 3,899.10
Davek socialne zaščite	86.71
Pristojbina za brezposelnostno zavarovanje	73.96
Rezerva za znižano vrednost pohištva in opreme	6,051.95
Davek za plače	152.00
Rezerva za nakup vojnih bonдов	58.03
Prebitek	48,897.28
SKUPNO PREMOŽENJE IN OBVEZNOSTI	\$ 59,219.03

FINANČNO POROČILO TISKARNE SNPJ od 30. junija do 31. decembra 1944

DOHODKI:	
Tisk Prosvete in Mladinskega lista	\$ 28,731.00
Naročila od zavarovalniškega oddelka SNPJ	2,103.88
Tiskovine za upravništvo in uredništvo Prosvete	239.04
Tiskovine drugih oddelancev	1,040.13
Tiskovine za urad tiskarne	54.25
Skupni dohodki za izgotovljeno delo	\$ 32,168.30

Skupičke za star papir	6.00
Provizija	30.04
Obresti od investicij	657.47
Obresti od posojil na prvo vknjižbo	118.13
Dividend (Millard State Banka—v konkurzi)	211.80
Povračilo davka (Retailers' Occupational)	387.80
SKUPNI DOHODKI	\$ 33,579.63

IZDATKI:	
Tiskovni papir	\$ 6,308.33
Črnilo	195.89
Razne druge potrebščine	1,766.33
Poštne publikacij	825.33
Plače tiskarjev	15,231.01
Najemnina uradnih prostorov	1,800.00
Zavarovalnina proti ognju	89.48
Znižana vrednost pohištva	280.07
Elektrika za pogon	481.74
Zavarovalnina proti poškodbam	120.66
Razkladanje papirja	49.00
Poprava strojev	352.90
Neizgotovljeno delo 30. junija 1944	482.63
Skupni izdatki	\$ 27,983.37
Odštetu neizgotovljeno delo 31. decembra 1944	442.19
Obratni stroški	\$ 27,541.18

Odpošiljatveni stroški	168.45
Oglašanje	302.00
Plače uradnega osebja	2,072.00
Razni upravni stroški	77.75
Poština	169.19
Davek socialne zaščite	146.87
Davek za brezposelnostno zavarovanje	117.48
Za pregled poslovnih knjig po računskih izvedencih	150.00
Provizija	2.80
SKUPNI STROŠKI	\$ 30,747.72
Dobiček v drugi polovici leta 1944	2,831.91
Skupaj	\$ 33,579.63

PREGLJED PREMOŽENJA:	
Bilanca v Amalgamated Trust and Savings banki	\$ 12,363.06
Neplačani računi	4,056.60
Papir in tiskarsko črnilo (inventar)	2,675.96
Neizgotovljeno delo	442.19
Investicije obveznic in zadolžnic	46,562.96
Investicije v prvi zemljiški vknjižbi	4,579.00
Stroji in druga oprema tiskarne	54,889.24
Nepotečena zavarovalnina	33.98
Inventar odpošiljatvenega urada	26.36
Casopisne poštne znamke	195.61
Poštne znamke	94.85
Razno	21.80
Oprema odpošiljatvenega urada	21.06
Kredit za nedostavljeno blago	38.83
Skupaj	\$125,981.50
Manj rezerva	52,072.09
SKUPAJ PREMOŽENJE	\$ 73,909.41

OBVEZNOSTI, IMETJE IN REZERVA:	
Neplačani računi	\$ 224.25
Starostna zavarovalnina	119.22
Brezposelnostna zavarovalnina	125.77
Znižana vrednost strojev in opreme	52,072.09
Vloga SNPJ	50,000.00
Davek na plačah	413.42
Rezerva za nakup vojnih bonдов	286.27

Rezerva za počitnice	13.90
Prebitek	22,746.68
Skupaj	\$125,981.50
Manj rezerva	52,072.09
SKUPAJ OBVEZNOSTI IN IMETJE	\$ 73,909.41

PHILIP GODINA,
upravitelj SNPJ publikacij in tiskarne.
Soglasno odobreno, da se poročilo vzame na znanje.

Poročilo gl. urednika

Cenjeni bratje in sestre:
Od zadnje seje gl. odbora pri Prosveti ni bilo kakšnih posebnih sprememb. Dela je dovolj, in gre naprej kot zahtevajo potrebe pri izdajanju dnevnika in mesečnika za mladino.

Glavna aktivnost jednote je bila njena jubilejna kampanja, v kateri je Prosveta sodelovala na vsi črti, kakor je bila naša naloga. Potek in rezultat kampanje vam je znan. Bila je dober zamisel in po direktorju efektivno vodena, priznanje za uspeh pa zaslužijo oni člani in članice, ki so pridno agitirali po nasebinah.

Zadnja seja gl. odbora je dala uredništvu dva mandata, ki sta bila oba izvršena—ako že ne do pike, vsaj pa do maksimalne možnosti. V mislih imam sklep gl. odbora, naj se v listu ustavi polemika, ki je nastala kot posledica odstopa prejšnjega gl. urednika. Ta sklep ni med članstvom in čitatelji napravil kakšnega posebnega nezadovoljstva, kajti listo polemike je skušalo nadaljevati le par članov.

S tem v zvezi naj omenim, da je bila po mojem mnenju zadnja polemika med sedanjim in bivšim urednikom Prosvete izven meje tega sklepa, kajti se je tikala zgolj konfliktnih nazorov glede osvobodilnega gibanja v starem kraju, ne pa spora med gl. odborom in odgovornim urednikom. Slični idejni konflikti so bili že večkrat v Prosveti, in sploh so pri vsakem listu, ki ima odprte kolone za čitatelje. Tudi v bodoče še bodo, kajti vsi nismo enakega mišljenja.

Drugi sklep gl. odbora je nalagal uredništvu, da se v jesenski (minuli) politični kampanji držijo že prej začrtanih smernic, to je, da je Prosveta nevtralna. Urednik se je teh smernic držal na vse črti in tudi skušal dopovedati čitateljem, da sklep gl. odbora velja tudi za dopisnike. Nekateri so to upoštevali, nekateri ne, toda v uredništvu smo pazili, da je bila agitacija za tega ali onega kandidata ali stranko čim bolj izluščena iz dopisov. To se sicer ni posrežilo na vse črti, kajti indirektna propagandna imena svoje načine in svoja poka, katerih ne morete vedno zablokirati, razen če vržete ves dopis v koš. Toda če to storite, napravite slabo razpoloženje med dopisniki, ki v takem primeru navadno ne mislijo nič slabega. Torej če bi uredništvo hotelo zatreti tudi vso indirektno propagando—ogrevanje za tega ali onega političnega "odrešenika," bi s tem le listu škodovala. Treba je rabiti "common sense."

Vsled pomožne akcije za stari kraj je bila Prosveta zadnje mesece tudi zelo obložena z dopisi, ki so bili večinoma imeniki prispevateljev. Toda ker so dopisi preveč za